1989.
V. évf. 2. (19.) szám
Ára: 49 Ft

video magazin

Olcsó videók
46. OLDAL

Teszt: Panasonic és Siemens
16. OLDAL

MŰSOROS VHS KAZETTÁK
Mokép Video

VIDEOTÉKA

Budapest VI., Majakovszkij u. 40.

MOZI UTÁN VIDEÓN IS!

TITÁNIA, TITÁNIA,

avagy a dublőrök éjszakája

Színes magyar filmszatira

Rendező: Bacsó Péter

Négyes főszerepben: Bodrogi Gyula

Kedves Olvasó!

Egy hónappal ezelőtt ugyanezen a hasábon hosszú magyarázatot olvashatott arról, hogy a kényszerítő körülmények hatására emelnünk kell a Video Magazin árát. Minthogy a gazdasági csodára – úgy tűnik – tovább kell várnunk, e számunkat már 49 forintért vásárolhatta meg. Ezért az árért igyekszünk a lehető legtöbbet nyújtani Önnek. A magazin szerkesztői valamennyien elolvassák a hozzájuk érkező bírálótanácsadó s szerencsére nemritkán dicsérő leveleket, s az új számok készítésénél figyelembe veszik az Ön kívánságait. A sok-sok levélíró és telefonáló, úgy látszik, egyvalamiben teljesen azonos hullámhosszon van: mindegyikük szeretné, ha Teszt rovatunkban az ő készüléke is szerepelne. Aki egy pillantást vet a szokásos értékelő táblázatunkra – amely ráadásul nem is a teljes választékot tartalmazza –, belátja ennek lehetetlenségét. Mindazonáltal mégis arra törekszünk, hogy a részletes vizsgálatnak alávetett videomagnók a honfitársaink által is elérhetők közül kerüljenek ki. E számunkban – a megszokott részletes teszt mellett – az olyannyira kedvelt olcsó videokészülékekről is találnak írást, s tanácstalan olvasóink érdekében azt tervezzük, hogy az osztrák kínálatot is figyelemmel kísérjük. A magazinunk iránti érdeklődésüket megköszönve, arra kérjük, Kedves Olvasó, továbbra se fosszon meg bennünket tanácsot adó vagy kérő leveleitől.

ötlet

video magazin

VIDEO VILÁG

FILMGLÓBUSZ

TESZT ÉS TECHNIKA

HÁZUNK TÁJA

VÁSÁRLÁS

KILÁTÓ

Az Ötlet hetilap magazinja · Felelős szerkesztő: Horváth Béla
Szerkesztő: Bíró Zoltán · Művészeti szerkesztő: Kerék Antal
Képszerkesztő: Kiss Árpád · Olvasószerkesztő: Berkes András
Szerkesztőség: Budapest XIII., Jász utca 103–105.
Levélcím: Budapest 1986 · Telefon: 201-803, 203-804 · Telex: 22-7363
Kiadja az Ifjúsági Lap- és Könyvkiadó Vállalat
Felelős kiadó: dr. Király G. István igazgató
Kiadóhivatal: Budapest VI., Révay u. 76.
Kossuth Nyomda, Budapest 88.0788 · Felelős vezető: Bede István vezérigazgató
Terjeszti a Magyar Posta
Címlap: Carlo
HU ISSN 0237-5141

Rémvilági mesék

(TALES FROM THE DARKSIDE)

A horror kedvelői között minden bizonnyal akadnak szép számmal Stephen King-rajongók. Az ő tanácsadásával készült a Rémvilági mesék című horrorfilmfüzér, amelyik a lázálmok világába kalauzolja a borzongani vágyó nézőt.

Az első, fél órás történet címe a *A rémfarkas éjszakája*, és egy különös anya–fiú kapcsolatot beszél el, amely teliholdkor teljesül be.

A második film, a *Halálhírnök*, egy író özvegyét repíti át a rémségek birodalmába.

A harmadik, *A Zombie árnyéka* pedig egy kíváncsi újságíró hátborzongató kalandjairól szól valamely különös cirkuszban, ahol rettenetes szörnyekkel és mutánsokkal kénytelen ismeretséget kötni.

USA, 1987
Rendezők:
Tom Savini,
John Sutherland,
Michael Gornick

A Carrol Street-i ház

(HOUSE ON CARROL STREET)

Főszereplők: Kelly McGillis, Jeff Daniels
Rendező: Peter Yates
USA, 1987

Az ötvenes években nemcsak Magyarországon történtek sötét dolgok, hanem az Egyesült Államokban is. A kommunizmustól hisztérikusan rettegő McCarthy szenátor az országot lehallgatóakciókkal, feketelistákkal tartotta félelemben, de legalábbis bizonytalanságban. A HUAC nevezetű bizottság nap mint nap újabb „bizonyítékokat" tárt a közvélemény elé arról, hogy a kommunista hatalomátvételtől már csak napok választják el a hatalmas országot. Ebben az időszakban játszódik a film, amelynek főszereplője Emily, a fotóriporter, akinek meg kellene jelennie a HUAC előtt, hogy eskü alatt jelentse ki: semmiféle kapcsolata nincsen kommunista csoportokkal. (Ez idő tájt sok ezer amerikainak, többek között íróknak, újságíróknak, filmeseknek kellett hasonló vallomást tenniük.)

Emilynek semmi kedve nincs ehhez a cirkuszhoz, a vizsgálóbizottságot tökfejek gyülekezetének tartja, és ezt a véleményét nem is titkolja. Amint az várható, bátorsága „elnyeri a jutalmát": elbocsátják az állásából. Emily kénytelen egy vaksi öreg néninek tartott felolvasásból élni – heti 50 dollárból. Hamarosan észreveszi, hogy éjjel-nappal figyelik és követik. Egy napon, amint az öreg hölgy kertjében sétálgat, Emily különös beszélgetés fültanúja lesz. A szomszédos házban egy amerikai titkosügynök beszélget egy fura alakkal, akiről kiderül, hogy náci háborús bűnös. Emilyben felébred a riporteri ösztön, és elhatározza, hogy kideríti annak a sötét összeesküvésnek a lényegét, amiről egyelőre csak halvány sejtése van. A valóság ijesztő: az amerikai titkosszolgálat náci bűnösöket csempész az országba. A helyzet abszurduma az, hogy a németeket zsidó bevándorlóknak álcázva juttatják be az Államokba.

Emily talál valakit, aki hajlandó lenne beszélni a mocskos ügyről, de mielőtt megszólalna, Emily szeme láttára meggyilkolják. Ugyanakkor egy Salwen nevű szenátor ultimátumszerűen felszólítja Emilyt, hogy hagyjon fel a magánnyomozással, mert nemzetbiztonsági érdekeket veszélyeztet. Emily látszólag engedelmeskedik, és megígéri, hogy elfelejti az egész történetet. Ám ezzel csaknem aláírja saját halálos ítéletét, mert nem tudja, hogy Salwen megbízta embereit az ő likvidálásával. Ugyanakkor három náci bűnözőt, akiknek a személyazonosságát Emily felfedte, a biztonság kedvéért Chicagóba akarnak szállítani.

Emily egymagában tehetetlen. Ekkor nem várt segítség érkezik az egyik őt figyelő FBI-ügynöktől. Miután kis híján mindketten felrobbannak Emily lakásával együtt, a Központi Pályaudvarra sietnek, ahol megtörténik a végső leszámolás. Az egyik utolsó jelenet külön érdekessége az a páratlan kaszkadőrmutatvány, mikor a 29 éves Ken Bantes kaszkadőr 50 méter magasságból alázuhan. Ezt a zuhanást tartják az újkori filmtörténet legnyaktörőbb mutatványának.

Willy Milly

Milly 14 éves amerikai tinédzserlány, aki nagyon rosszul érzi magát a bőrében. Mindenáron fiú szeretne lenni, hiszen a fiúknak szebb és jobb az életük, könnyebben, színesebben telnek hétköznapjaik. Vágyakozását csak fokozza, hogy a kedves papája is fiúutód után sóhajtozik. Hiába próbál Milly teljesen úgy viselkedni, mint egy igazi fiú, a papának ez nem elég. Ő egy igazi fiút akar.

Egy napon végre rámosolyog Millyre a szerencse: a szomszédban lakó indián gyerek olyan varázsszert ajánl neki, amivel elérheti a célját. Milly izgatottan várja a napéjegyenlőséget, mert akkor kell a port maga köré hintenie és nagyon erősen a kívánságára koncentrálnia. Csodák csodája, amikor másnap reggel Milly benyúl a pizsamanadrágjába, dermedten tapasztalja: ott van, amire olyan erősen vágyott.

A szülők nem hisznek a szemüknek. Az orvosok azt javasolják, hogy ne vegyék figyelembe az anatómia e különös tréfáját, de a szülők kapva kapnak az alkalmon, és ünnepélyesen beiktatják Millyt – Willynek. A papa körülrajongja „újszülött" fiát, aki egy sor olyan kiváltságban részesülhet, amiről lányként nem is álmodhatott. Milly pedig élvezettel játssza a saját bátyja szerepét, és esze ágában sincs visszaváltozni lánnyá.

USA, 1986
Főszereplők: Pamela Segall, Eric Gurry
Rendező: Paul Schneider

Alvin fia Melvin

(FOREPLAY MELVIN)

Melvinnek nincs nyugta a nőktől. Születésétől fogva úgy vonzza a gyengébb nemet, mint a méz a méhet. A hihetetlen kalandok szinte az újszülöttosztályon kezdődnek, az óvodában folytatódnak, és az iskolában érik el csúcspontjukat. A közelébe kerülő lányokat és asszonyokat csak egyetlen dolog érdekli: hogyan lehetne minél gyorsabban lehúzni Melvin alsónadrágját.

Lassan már az utcára sem mer kimenni, nehogy leteperjék hisztérikus rajongói. Melvin tudja, hogy nincsen ez így jól, sőt azt is látja, hogy a személye iránti katasztrofális méretű érdeklődés nem természetes. Már nagyon elege van a dologból, amikor egy véletlen folytán kiderül a lányok rajongásának oka: születése egy félrelépés eredménye. Vér szerinti apja nem más, mint Alvin Purple, az idősebb generáció szexszimbóluma. Melvin természetesnek tartja, hogy hozzá forduljon szorongatott helyeztében: segítsen rajta, mert különben megzavarodik.

Ausztrália, 1984
Főszereplők: Gerry Sont, David Argue
Rendező: John Eastway

USA, 1986
Főszereplők:
Kate Kapshaw,
Sam Elliott,
Tom Conti
Rendező: Robert Day

Lőj, vagy meghalsz!

(THE QUICK AND THE DEAD)

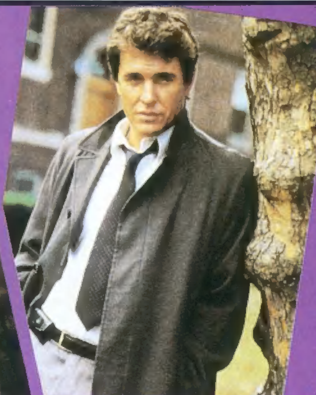
A nyugati kábeltelevíziós állomások válogatás nélkül ontják a régi westernfilmeket, ám egyre ritkábban számolhatnak be a filmlapok új vadnyugati filmekről. Kiment a western a divatból, illetve a hasonló cselekmények helyszíne áttevődött az űrbe, és az akciófilmek is találtak maguknak más hősöket. Sokan próbálták megmenteni a westernt, például paródiákkal vagy külföldről a „makaróni-western" formájában. Legújabban a televízió próbálkozik a műfaj újjáélesztésével, jelentékeny sikerekkel. Ennek a tévés western szériának egyik darabja a *Lőj, vagy meghalsz!*

A főhős, a hallgatag Con Vallian jobban ismeri a természet törvényeit, mint az emberi társadalomét: tudja, hogy az erősebb győz, és ez éppúgy vonatkozik a vadállatok közti harcra, mint az emberek közötti vetélkedésre. Itt, a vadonban az marad élve, aki gyorsabban tud lőni, mint a gonosz Doc Shabitt és bandája.

McKaskel tanító is kénytelen megtanulni a vad törvényeket, miután feleségével és kisfiával a vadnyugatra költözik. A férfi keserűen veszi tudomásul, hogy ezen a környéken nemhogy egy ló, de még egy csizma is többet ér az emberéletnél. Doc Shabitt, a bandita nem sejti, hogy a hallgatag Valliannak leszámolnivalója van vele, és hogy a magányos ember már régóta a kedves család titkos védangyalává szegődött.

Ám mikor egy lövöldözés során Vallian megsebesül, kénytelen a békés családfő és felesége is fegyvert ragadni, hogy megvédjék magukat...

Rendőri védelem

(SOMEONE TO WATCH OVER ME)

Aki szereti a látványosan fényképezett filmeket és ennek érdekében még a történet esetleges gyengeségét is elnézi, annak nyugodt szívvel ajánlhatjuk Ridley Scottnak, a Nyolcadik utas: a halál rendezőjének legújabb filmjét.

A helyszín ezúttal nem az űr, hanem a Föld, egészen pontosan New York, Manhattan – napjainkban. Egy előkelő új diszkó megnyitó estjén vagyunk, ahol egy bizonyos Claire Gregory nevű milliomosnő letéved az épület pincéjébe, és tanúja lesz egy gyilkosságnak. Joe Venza, a New York-i alvilág egyik sötét figurája végez nem kevésbé sötét lelkületű partnerével. A bűnöző észreveszi a lapuló nőt, üldözőbe veszi és kis híján sikerül is őt megölnie. Claire ugyan megmenekül, de Venza felismerte, ami annyit jelent, hogy az élete súlyos veszélyben van. A következő jelenet a kevésbé előkelő Queens városrész egy kis családi házába visz minket, ahol Mike Keegan rendőr ünnepli barátaival és a családjával az előléptetését.

Másnap reggel Keegan még zúgó fejjel jelentkezik új posztján, ahol már várja az első feladat: Claire Gregoryt kell folyamatosan őriznie-védelmeznie. Keegannek nincs könnyű feladata, mert a luxushölgy mindenáron luxuslakásán kívül akarja tölteni a napot. A rendőr végül kénytelen-kelletlen nyakkendőt köt és lekíséri a nyughatatlan szépséget egy kiállítás megnyitójára. Állandóan a sarkában van, csak a vécére tartja illetlenségnek követni, ami persze súlyos hiba, mert az ajtó mögött máris ott leselkedik élesre töltött pisztolyllyal a Gyilkos, aki nem kifejezetten válogatós, ha emberöléseinek helyszínéről van szó. Keegan az utolsó pillanatban mégis legyőzi jólneveltségét: benyit a vécébe, így megakadályozza a legrosszabbat és letartóztatja Venzát. Igen ám, de egy apró eljárási hiba miatt a vizsgálóbíró kénytelen szabadon engedni a veszedelmes bűnözőt.

Közben – ahogy az lenni szokott – a rendőr megszédül az elegáns hölgytől, és együtt dőlnek rá a finom selyemlepedős ágyra. Ez a fejlemény nincs különösebben ínyére Keegan feleségének, aki ezt félre nem érthető módon férje tudomására is hozza.

USA, 1987
Rendező: Ridley Scott
Főszereplők: Tom Berenger, Mimi Rogers

A nagy buli

(BIG DEAL – I SOLITI IGNOTI)

Emlékeznek még arra a jó harminc évvel ezelőtti gengszterkomédiára, amelyik Marcello Mastroiannival és Vittorio Gassmann-nal bevonult a filmklasszikusok közé? Nos, *A nagy buli* című film ismét összehozta a filmvásznon a két olasz sztárt, akik csak annyiban változtak meg, hogy néhány ránccal több lett az arcukon és azóta még jobb színészekké váltak.

A történet azzal kezdődik, hogy Tiberio, az öreg gazember 10 éves börtönbüntetésének utolsó napját tölti. Már sok ezerszer megfogadta a 10 év alatt, hogy ha egyszer kikerül, soha többé nem tesz semmi ferde dolgot, minden tekintetben jó útra tér. Ám a börtön kapuja előtt nem szeretett felesége, hanem egykori cimborája, Peppe várja, aki nagyon is ludas volt abban, hogy ennyi időt a sitten kellett töltenie.

Mivel Peppe ragyogó ötletei rendre kudarcba szoktak fulladni, Tiberio melegebb éghajlatra küldi hajdani barátját, miután az megint valamilyen holtbiztos buliba akarja belerángatni.

Tiberiónak minden igyekezete ellenére sem sikerül beilleszkednie a polgári társadalomba. A felesége már régen valaki mással él együtt, és a kiöregedett csibész nem talál semmilyen neki való, jól fizetett állást. Nem marad más hátra, mint hogy visszasomfordáljon Peppéhez, hogy mondja csak el, mi is az a bombabiztos buli. Az ügy lényege a következő: a maffia pénzét kell külföldre csempészni egy családi kirándulás leple alatt: anyóssal, bébivel, gumicsónakkal és napernyővel. Az utazási előkészületek izgalmai során Peppét szívroham éri, úgyhogy Tiberio egyedül kénytelen a kényes akciót befejezni.

Olaszország, 1985

Főszereplők: Marcello Mastroianni, Vittorio Gassmann

Rendező: Amanzio Todini

New Orleans nem New York. New Orleans-ban minden más. Ami a messzi északon büntetendő és üldözendő cselekmény, az itt elnézendő apróság. A rendőrök például könnyen megvesztegethetőek, de ezt senki sem veszi zokon. Szinte minden zsarunak megvan a maga kis mellékjövedelme, még ha csak egy hízott karácsonyi pulyka vagy egy kiadós ebédre szóló meghívás formájában is.

Azonban annak, aki a kisujját nyújtja, hamarosan a karját követelik: a helyi kábítószer-maffia is szeretne hasznot húzni a New Orleans-i rendőrök gyarlóságából, és próbálkozásaik egyre nagyobb sikerrel járnak. A fiatal államügyésznőt, Anne Osborne-t a fülledt levegőjű nagyvárosba helyezik, hogy járjon utána a vesztegetési vádaknak, és leplezze le az államigazgatás „fekete bárányait".

A bonyodalmak akkor kezdődnek, mikor a rendőrség gyilkossági csoportjának egyik ifjú munkatársa, Remy McSwain egy köztéren heverő holttestet a városszerte jól ismert gengszterrel azonosítja. Szerinte az egymással rivalizáló kábítószerbandák háborújának újabb áldozata maradt a csatatéren. A nyomozás során megismerkedik a szép Anne-nel, akibe nem nehéz beleszeretni, és Remy szereti a könnyed dolgokat.

A többi rendőr boldogan látná Anne-t Remy ágyában, mert akkor – úgy vélik – végre abbahagyná a makacs nő a számukra kellemetlen nyomozást. Ám Anne nagyszerűen ért ahhoz, hogyan kell a munkát és a magánéletet elválasztani egymástól. Nagyszerűen érzi magát Remyvel az ágyban, őszintén beleszeret a vidám fickóba, ám amikor megtudja, hogy Remy is hagyja magát megvesztegetni, akkor azonnal szakít vele. Sőt.

Remy bíróság elé kerül. Minden kapcsolatát latba vetve végül sikerül az ellene szóló bizonyítékot megsemmisítenie és felmentik, de a fiatalember alaposan „megroggyan" a sok hercehurcától. De ez még nem minden: a kollégái lépre csalják, és Remy elborzadva ismeri fel, hogy rendőrtársai közül többen is gyilkosokká válnak, csak hogy hozzájuthassanak egy különlegesen nagy értékű heroinüzlet hasznához.

Remy hadat üzen addigi életének és mindenkinek, akiről úgy véli, hogy köze lehet a mocskos akcióhoz. Hamarosan rá kell döbbennie: teljesen egyedül maradt. Illetve nem egészen. Hiszen Anne még mindig ott van...

New Orleansban minden más

(THE BIG EASY)

USA, 1987

Főszereplők: Dennis Quaid, Ellen Barkin

Rendező: Jim McBride

ÁDÁM, ÉVA ÉS EGY FILMRENDEZŐ

A meztelen emberi test megörökítésének gondolata ősidők óta foglalkoztatja az emberiséget. Legmarkánsabban persze a különböző képzőművészeti ágakban nyilvánult ez meg, hiszen az ember az összes érzékszerve közül leginkább a szemének a rabja. Amikor a múlt század utolsó évtizedének közepén megszületett a mozi, új, határtalan lehetőségek nyíltak a meztelenség esztétikai, illetve erotikus megjelenítése előtt. A film maradéktalanul ki is használta ezeket a lehetőségeket, a folyamat még napjainkban is tart, sőt feltehetően mindaddig tartani is fog, amíg három ember (Ádám, Éva és egy filmrendező) lesz a Földön.

A világ első pikáns filmjeleneteit Edison forgatta 1895-ben. Így az ő egyszemélyes kukucskálós látószekrényében, a Kinetoscope-ban csattant el a filmművészet első csókja May Irwin pufók orcáján. A „tettes" egy John Rice nevű színész volt. De ugyancsak itt izgulhatták végig a nézők Fatima alig félperces hastáncát is. A film érdekessége, hogy ez lett a világ első cenzúrázott alkotása. A cenzor – a megfelelő helyeken – egy rácsozatot kopíroztatott a filmbe, tönkretéve ezáltal a nagyérdemű szórakozását, amelyet Fatimának a fizika törvényszerűségeit meghazudtoló idommozgásai keltettek.

Alig egy évre rá már a meztelen női test is megjelent a filmvásznon. A dicsőség (!?) a francia Eugéne Pirou-é. A pionír szexfilmproducer alig háromperces jelenetének bemutatója a Café de Paris-ban volt. A *Félvilági fürdő* (Le Coucher de la Mariée) főszereplője az a szőke, teltkarcsú Mlle Louise Willy lett, akinek már nagy gyakorlata volt az említett műveletben, lévén, hogy a rituális egészségügyi fürdőjét estéről estére a párizsi Olympia színpadán végezte. Pirou a továbbiakban is főleg sztriptízfilmeket forgatott a zenés mulatók számára. Számos riválisa is akadt, akik közül mindenképpen említésre érdemes a korszak legnagyobb filmes zsenijének, a mutatványos Georges Méliesnek a neve. Az ő fürdőző szépségét Jeanne d'Alcynak hívták. Mellette hallatlanul nagy népszerűségnek örvendtek a leskelődő kamerával készített felvételei, *Az indiszkréció* (Les Indiscrets, 1896–97) c. sorozatában.

Az első komolyabb, a szexualitást központi témájául választó történetet az American Mutoscope and Biograph társaság készítette *Lefelé a lejtőn* (The Downward Path, 1902) címmel. Az öt képből álló melodráma egy részesbérlő lányának prostitualizálódását mutatta be, köztük egy olyan jelenettel, amelyben a girl kuncsaftok után vadászik az utcán. A szívszorító tár- ▶

sadalmi problémát fölvető eset bemutatása azonban nem nagyon talált követőkre, a kevés elszigetelt próbálkozás egyike megmaradt. A vetítővásznakat továbbra is a fürdőző szépségek uralták. Így volt ez a 10-es évek talán leghíresebb ilyen jelenetét tartalmazó *Az istenek lánya* (Daughter of the Gods, 1916) c. amerikai produkcióban is. Anette Kellerman, az ausztrál származású egykori úszóbajnok egy vízesés páraf üggönye alatt mutogatta bájait.

Nagyobb vihart kavart viszont *A rongyos hercegnő* (The Ragged Princess, 1916) c. dráma, amelyben a 16 éves (!), kék szemű, szőke June Caprice-t vetkőztette le a rendezői utasítás. Azért morbid szélsőségek is akadtak, mint egy keresztre feszített meztelen nő látványa *A vezeklők*ben (The Penitentes, 1916). Egy másik kuriózum: az első ádámkosztümös lány női rendező irányítása mellett *A képmutató*ban (The Hypocrites, 1915) dolgozott.

Még ugyanebben az évtizedben elkezdődött az a folyamat, amely a történelmi filmeket látványos orgia-epizódokkal hitelesítette. A legismertebbet ezek közül kétségtelenül David W. Griffith *Türelmetlenségé*nek (Intolerance, 1916), az 1958-ban Brüsszelben a világ legjobb 12 filmje közé beválasztott alkotásának babilóniai epizódja tartalmazta. Később azután már sorozatban készültek a hasonló elvre épülő (szex)történelmi mozik, pl. a *Quo Vadis* (1924, német–olasz) vagy a *Casanova* (1926, francia–olasz).

A kelet-európai, sőt a szovjet filmekben a 20-as évek végén, a 30-as évek elején villantak föl az első meztelen női testek. Stefan és Franciszka Themerson *Európa* (1930) c. lengyel filmjében először filmezték szemből a teljesen csupasz női testet, míg a szovjet úttörő Dovzsenko volt, a brüsszeli 12-be szintén beválasztott *Föld* (Zemlja, 1930) c. alkotásával. A cseh filmesek közül Gustav Machaty „jeleskedett". Az erotikus filmművészetben kulcsfilmnek számító *Eksztázis*ában (Extase, 1933) a gyönyörű Hedwig Keisler – aki később Hedy Lamarr néven vált világsztárrá – által játszott bánatos asszony az impotens férjéből kiábrándulva pucéran szaladgál az erdőben, s pancsol a hűs patakban mindaddig, amíg a párzó lovak látványától felajzott teste kielégülést nem talál az erdei kunyhó mélyén egy mérnök karjaiban. Azonban nem Keisler kisasszony volt az első, aki cseh filmben vetkőzött. A dicsőség Ira Rináé, aki Machaty egy korábbi alkotásában, az *Eroticon*ban (1929) hajtotta végre e tettet.

Magyarországon csak a 30-as évek végén történtek próbálkozások az erotika filmbe történő becsempészésére. Talán a legismertebb ilyen kísérletek Kalmár László nevéhez fűződtek. Filmjei, a Jávor–Karády kettős kitűnő játékára épülő, ám sokat vitatott *Halálos tavasza* (1939) a maga addig teljességgel szokatlan erotikus túlfűtöttségével, illetve a fürdőző szépség meglesésének régi ötletéhez visszanyúló, embert és művészt egyaránt próbára tévő – Jávor Pál alakította a szerelmes szobrászt – *Tóparti látomása* (1940), amely a felszabadulás előtti magyar hangosfilm legnagyobb üzleti sikere lett.

A filmmeztelenség és a filmszex további terjedését éber szemű cenzorok próbálták megakadályozni. A leghíresebb ilyen vastörvény a Hays-kódex volt, amely 1934-ben lépett életbe, s 30 évre száműzte a meztelenséget a hollywoodi filmekből. A formás keblek „becsületének" rehabilitációjára Sydney Lumetnek *A zálogos* (The Pawnbroker, 1964) c. filmjében került sor. Persze azért közben sem maradtak látványéhesen a nézők szemei. 1951-ben pl. Ulla Jacobson mellein ámult az egész világ, a nálunk is bemutatott *Egy nyáron át táncolt* (Hon dansade en sommar) c. svéd filmben. Ez idő tájt lendültek bele a japánok is, alig négy évvel azután, hogy a felkelő nap országában elcsattanhatott a vásznon az első nyilvános csók. Legismertebb fürdőző hősnőjük a mellesleg drámai szerepkörben mozgó Machiko Kyo volt. Indiában viszont 1964-ben még az keltett szenzációt, amikor fürdőruhás asszonyok jelentek meg az *Április bolondja* (April Fool) és a *Sangam* c. filmekben.

A 60-as évek második felében kezdett lanyhulni a cenzorok szorítása, s ennek eredményeképpen alig néhány esztendő alatt a meztelenség általánosan elfogadottá vált a filmekben. Akár volt szerepe a mondanivalóban, akár nem, a meztelen női alakok minden esetben jó reklámfogásnak bizonyultak. Felvillantak a női és a férfi nemi szervek is: Jane Birkiné és Gillian Hillsé Antonioni világhírű *Nagyításá*ban (Blow Up, 1967, angol), illetve Alan Bates és Oliver Reed birkózási jelenetében, Ken Russel *Szerelmes asszonyá*ban (Woman in Love, 1969, angol).

A csupasz férfitest megmutatása közel 15 évvel maradt el a női mögött, egy 1912-ben készült olasz filmben, a *Dante poklá*ban (Dante's Inferno) láthatta először a közönség.

A szeretkezés is kezdett mind nyíltabb formát ölteni: a kezdeti mímelést, majd dublőri közreműködést fokozatosan fölváltotta a nyers színészi realizmus. A filmtörténeti krónikák szerint az első nem színlelt együttlétet Kenta Gustafsson és Stoffe Svensson produkálta a *Kallódó embereknek mondanak minket* (Dom Kallar Oss Mods, 1967) c. svéd filmben. Hamarosan sor került az első testi kapcsolatra egy terhes nővel is, amelyet az ugyancsak svéd *Szégyenlős Charly* (1971) „követett el". A filmet nálunk a Filmmúzeum játszotta sokáig. Vilgot Sjöman, a rendező egyébként is híres volt arról, hogy a 60-as évek derekán forgatott filmjeivel a szexualitás problematikáját még svéd viszonylatban is túlságosan szabadon tárgyalta. Különösen nagy ellenérzést váltott ki kritikusaiból a testvérszerelemről szóló *Testvérágy 1782* (Syskonbadd 1782, 1966).

A meztelenség filmre vitelétől szinte egyenesen vezetett az út a szex- és a pornófilmekhez. Ebben megint a franciák jártak az élen. Az 1896-ban (!) nagy sikert aratott első „akciófilmjük" egy nászéjszaka előjátékát mutatta be. Mai szemmel nézve már meglehetősen ártatlannak tűnik a dolog! Az első valóban pornográf jellegű film is Franciaországban született meg, s a nézőcsalogató *Az Aranytallér, avagy egy jó kis vendégfogadó* (A l'Ecu d'Or la bonne auberge, 1908) címet kapta. Bár az ilyen és ehhez hasonló filmek igencsak közkedveltek voltak, a pornóval szemben – érthető módon – igen gyorsan megmozdult a cenzúra. A cári Oroszországban még ugyanebben az évben betiltották az új műfajt, s rögtön a premier után bezáratták az első „kísérleti" mozit, a moszkvai Mephistophelest. Az első – ismert – amerikai pornófilmre viszont 1915-ig kellett várni. Ez a *Piknik a fűben* (A Grass Sandwich) lett.

A soft, azaz a lágy pornó távolkeleti „találmány". Japánban, az 50-es évek elején indult el ez a hullám olyan tinédzserfilmekkel, mint a *Szűz-klinika* (Virgin's Clinic) vagy az *Egy szűzlány szexkézikönyve* (A Virgin's Sex Manual), a címszerepekben Yoshiko Kugával. Amerikában a méretes keblek szerelmese, Russ Meyer honosította meg a műfajt, s *Az erkölcstelen Mr. Teas* (The Immoral Mr. Teas, 1959) c. mozijával mindjárt az érdeklődés középpontjába is került. A vetkőztető szemű férfi fantasztikus ötlete alig egy év alatt 150 (!) különböző filmben köszönt vissza.

A 70-es évek két kulcsfilmje a francia *Emanuelle* (1974) és az amerikai *Mély torok* (Deep Throat, 1972). Mindkettő zajos fogadtatása és elsöprő pénzügyi sikere egyértelműen bebizonyította, hogy a lágy és a kemény pornó igenis életképes a nyilvános moziforgalmazásban is. Eredményeik hatására – amely csak dollármilliókban mérhető – a világ nyugati részén végleg polgárjogot nyert a műfaj. Megindult a tömeges elterjedésük, miközben a két film is sorozattá terebélyesedett, s a főszereplő lányok – Sylvia Kristel és Linda Lovelace – egyik napról a másikra világhírűek lettek. A pornófilmek Olaszországban a legnépszerűbben, 1982-ben 42 millió dollár hasznot hoztak csak a mozilátogatók. És akkor a tv-ről és a videoforgalmazásról még nem is beszéltünk!

A hagyományos férfi–nő kapcsolat „mélyebb" megjelenítése mellett a celluloidszalag alkalmas a megszokottól eltérő szexuális magatartásformák bemutatására is. A férfi homoszexualitás egy

1919-ben gyártott német játékfilmben, a Richard Oswald rendezte *Másképp, mint mások*ban (Anders als die Anden) bukkant fel először. A férfipáros tagjait a korszak egyik legnagyobb színésze, Conrad Veidt és Reinhold Schünzel alakította. A cenzúra erőteljes fellépése miatt csak az 1940-ben készült *Két világ* (Zwei Welten) – ■ rendező Gustaf Gründgens volt – választja újból témájává (az ezúttal) két diákfiú „idilli" kapcsolatát. A 60-as évektől kezdődően főleg Angliában forgattak ■ férfiszerelemről műveket. Egy újabb keletű produkciójukat, Derek Jarman *Angyali párbeszéd* (The Angelic Conversation) című filmjét a legutóbbi angol filmhéten ■ magyar közönség is láthatta. A legnagyobb kasszasikert viszont egy kacagtató komédia, ■ francia–olasz eredetű, s nálunk is telt házakat vonzó *Őrült nők ketrece* (Les Cage aux Folles, 1978) aratta. Főszerepeiben a felejthetetlen alakításokat produkáló Ugo Tognazzi–Michel Serrault duó sziporkázott.

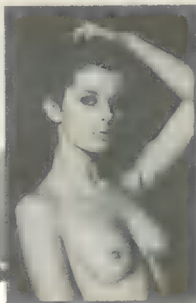
A nők közötti leszbikus szerelem első, igen óvatos megközelítésére ■ *Lányok egyenruhában* (Mädchen in Uniform, 1931) című német filmben történt kísérlet, egy porosz leányinternátus belső életének részletezésekor. Amerikában csak jó három évtizeddel később, *A gyermekek órájá*ban (The Children's Hour) fogalmazódott meg nyíltabban a kérdés. A film érdekessége, hogy William Wyler rendező Shirley MacLaine és Audrey Hepburn közreműködésével már másodszor fordult ■ történethez. Igaz, ■ korábbi változatban – *Háromszög* (These Three, 1936) – meglehetősen nehéz volt ráismerni Lillian Hellman ötletadó színdarabjára. A filmek sorában mi, magyarok Makk Károly *Egymásra nézve* (1980) című művészeti alkotásával képviseltetjük magunkat.

A magyar mozik sokáig zárva maradtak az erotikus töltésű filmek előtt. Pótszolgáltatásként viszont minden 18 éven felüli magyar állampolgár megtekinthette Erich F. Bender *Helga* (1967, NSZK) című – erősen megcsonkított változatban bemutatott – szexuális felvilágosító filmjét. Talán kevéssé ismert tény, hogy az ilyen felvilágosító jellegű oktatófilmeknek már volt előzményük Magyarországon, a II. világháború előtt az *Amiről nem beszélünk* című film. A sorompók először a soft pornó *Lady Chatterley szeretője* (Lady Chatterley's Lover, 1982, angol–francia) előtt nyíltak meg, majd a nemi aktust a maga közvetlen valóságában, de ugyanakkor művészi színvonalon bemutató híres-hírhedt Osima-film, *Az érzékek birodalma* (L'empire des Seur, 1975, francia–japán) is megnézhető közelségbe került. A lista ■ továbbiakban – feltehetően – még gyarapodni fog.

Szilágyi G. Gábor

SABA

Meditáció a

SZERKESZTETTE:
MÁRCZI [redacted]

Nagyobb gyártók gyakori szokása, hogy termékeiket többféle márkanév alatt is forgalomba hozzák. Emögött különféle üzleti meggondolások vannak. Az egyes márkanevek időnként minőségi osztályokat is jeleznek, ami természetesen az árakban is megmutatkozik. A jobb minőség gondosabb gyártást, korszerűbb technológiát, jobb, válogatott alkatrészeket, szigorúbb minőségi előírásokat, precízebb beállítást és szebb csomagolást feltételez. Természetes, hogy ezek [redacted] tényezők ugyanazon termék esetében is eltérő minőséget eredményeznek. A minőség pedig kulcsfogalom az üzleti életben, amiben nem lehet ingadozás. Gyakran adnak el bizonyos licenceket, de [redacted] más gyártó által másféle körülmények közt készülő ugyanolyan modelleket nem tisztességes ugyanúgy megjelölni, mint az eredetit.

2. ábra

Feltehetőleg ilyen vagy hasonló dolgok miatt van az, hogy a közismert és kiváló japán videogyártó, a JVC (Japanese Victor Company) termékeit Japánban Victor, a tengerentúlon és Európában JVC, illetve Saba márkanévvel árusítják. A Saba tagadhatatlan előnye az árakban van, jóllehet minőségét a JVC határozza meg. Márpedig [redacted] hazai vásárlóknak ez nem elhanyagolható szempont. Nyilván ez az oka annak is, hogy nemrégiben Saba termékeket árusító üzlet nyílt Budapesten a Váci utcában. A dolog egyetlen szépséghibája az, hogy csak valutával lehet benne vásárolni. Árai az NSZK hasonló üzleteiben megszokottakhoz képest jóval szerényebbeknek tűnnek, és ha ehhez még hozzávesszük azt, hogy az itt vásárolt eszközökért nem kell külföldre utazni és vámot fizetni, valamint azt, hogy egyéves garanciát adnak rájuk – [redacted] kép igen-igen kedvező. A választék viszont szűkösnek látszik, mert a néhány futó Saba típusú videoeszközön kívül pár Sony és JVC készülék van csak az üzletben, azonban szinte bármi megrendelhető. A szállítási határidő kevesebb mint egy hónap.

Első készülékünk, amelyet bemutatunk, egy kicsiny, VHS-C rendszerű kamkorder. Teljesen automatikus, amiből sejteni lehet, hogy az utca emberének szánták. A JVC típus neve GR–A30E, Saba megfelelője VM 6940 CCD jelzéssel került forgalomba **(1. ábra).** Kialakítása és kezelőszerveinek elhelyezése praktikus és ugyanakkor tetszetős is. A JVC ad a formára: egyik tévékészüléke 1988-ban a stuttgarti Design Center díját nyerte el szolid, egyszerű formájával. Menetkész állapotban – akkuval és kazettával – mindössze 1,35 kilogrammot nyom. Tervezői nagy felbontású CCD elemet építettek bele, és olyan áramköri megoldásokat alkalmaztak, amely 10 lux megvilágítástól már használhatóvá teszi. Hatszoros varióobjektívjét motorral lehet mozgatni az egyenletes variózás érdekében – az az igazság, hogy ma már minden kamkorder ilyen.

1. ábra

A makrobeállítás lehetőségét is megteremtették a gyártók, de úgy tűnik, hogy az amatőrök nem élnek vele, pedig igen hatásos felvételek, beállítások készíthetők [redacted] segítségével. Például tárgyak finom részletei, kézírás, bogarak mozgása stb. – ehhez azonban nem elég csak a gombot nyomni, hanem némi türelemre is szükség van. A makro állásban ugyanis nem működik az autofókusz, ezért az élességet vagy a tárgytávolság változtatásával, vagy a variókarral kell beállítani – soha nem [redacted] élességállító gyűrűvel! Ez azonban a kisebb nehézség, a nagyobb az, hogy igen közeli beállításnál nehéz világítani, mert a készülék eltakarja a témát, így csak oldalt lehet [redacted] lámpákat elhelyezni. A tapasztalat azonban azt mutatja, hogy bőven megéri a vesződség.

3. ábra

SABA termékei körül

A CCD kiolvasási idejét két fokozat közt lehet állítani. Be lehet írni a képbe a dátumot és az időt. Az elektronikus kereső pici, de mint minden kamkorderen, illetve kamerán, arra is alkalmas, hogy fekete-fehérben viszsza lehessen nézni a felvett anyagot. A kamkorder jó képminőségét ■ HQ-eljárásnak megfelelő áramköri megoldások és a VHS-C kazetták jobb minősége szavatolja. Sajnos a készülék felezett sebességgel nem tud sem felvenni, sem visszajátszani; normál lejátszásra azonban alkalmas. A készülék 1988 végén került az üzletekbe az NSZK-ban; ára még nem ismeretes.

A Saba VM 6990 jelű kamkordere **(2. ábra)** szintén VHS-C rendszerű és megfelel ■ JVC GR–45 típusnak. Nagyon hasonlít ■ VM 6940-hez – gyaníthatóan ugyanaz a konstrukció az alapja mindkettőnek –, de van néhány különbség: felezett sebességű üzem, négy lépésben 1/1000 mp-ig csökkenthető kiolvasási idő és egy nagyméretű LCD kijelző ■ készülék oldalán, amely a beállítások és üzemállapot mellett ■ valós szalagidőt is mutatja. A motoros variónak kétféle sebessége van. A készülék üzemkész súlya 1,5 kg. Ára 3500 DM, ez azonban magában foglal egy hálózati adaptert, illetve töltőt, egy akkut, egy RF-adaptert, egy kazettát, a vállszíjat és egy anyakazettát ■ normál VHS gépekkel való kommunikáció érdekében. Készül az S-VHS változata is. NTSC-ben már kapható; a PAL-változat ára pedig várhatóan 4000 márka körül lesz.

A Saba kínál S-VHS asztali készüléket is. Neve VR 6480 **(3. ábra)**. Csúcskészülék: csaknem minden benne van, ami a videós asztali készüléktől napjaink technikai színvonalán elvárható. Hi-fi hangfelvétel és lejátszás, felezett sebesség, lassítás öt fokozatban, zavarmentes állókép, kétnormás működés, programozás egy évre, VPS. Mindössze annyit lehet felróni ■ VR 6480-nak, hogy nincs benne digitális tár (framestore), amely ■ felvételkor és lejátszáskor is lehetővé tesz bizonyos trükköket ■ zavartalan lejátszás és tökéletes állókép mellett. Videotext programozásra nem képes, bár egy csúcskészüléktől ez elvárható lenne.

4. ábra

Tévévevők, illetve monitorok tekintetében ■ Saba kínálata a szokásos skálán mozog a kis képernyős készülékektől a nagyobb méretűekig. Nagyobb képernyőméreteknél ■ felület domborulata szembetűnőbb, mint a kis készülékeknél, de ez csupán esztétikai kérdés, mert a megfelelő (és szükséges) nézési távolságról a kép geometriai torzításai ugyanakkorák. Ennek ellenére a JVC kifejlesztett egy újfajta, kisebb domborulatú képcsövet. Sarkos megjelenésével valóban impozáns képet nyújt, de ennek a képminőségre semmilyen befolyása nincsen. A kép minőségét a pontraszter finomsága, az eltérítési és fókuszoló rendszer pontossága és stabilitása, valamint ■ jelfeldolgozó áramkörök minősége határozza meg. Ilyen a JVC AV–S280 EGT típusú tévéje **(4. ábra)**. 70 cm képátlójú, hi-fi hangfokozattal ellátott, sztereóadások vételére is alkalmas készülék.

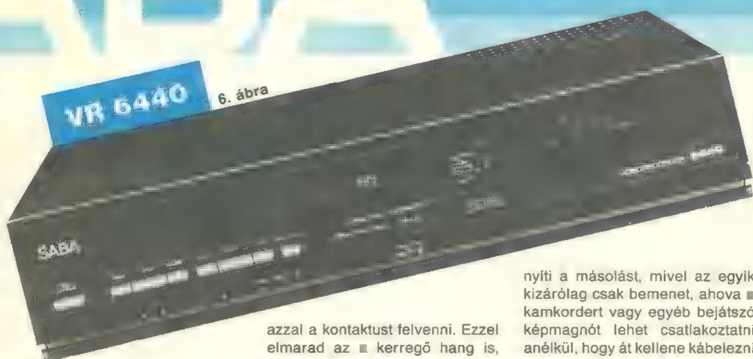
Igen jó a felbontása: vízszintesen több mint 630 sor és ez már alkalmassá teszi S-VHS jelek minőségi visszaadására is, ezért van rajta S-VHS csatlakozó is. PAL és SECAM jeleket egyaránt fogad. Van benne videotext-dekóder és egy 64 oldalas tároló. Kiterjesztett hangolási tartománya alkalmassá teszi ■ különféle kábeltévé-csatornák vételére is. Felszerelték egy ún. VSM (Video Status Memory) áramkörrel is, amely három beállított készülékállapotot tud tárolni és gombnyomásra beállítani. Ez nem azonos ■ hangolást tároló memóriával, amely csak az egyes adókhoz tartozó hangolási adatokat jegyzi meg.

Saba néven kerül forgalomba a TV-Journey 2 nevű pici tévé, amely LCD-matrix képernyővel működik **(5. ábra)**. A kb. 80 000 képelem mintegy 200 soros felbontást kínál vízszintes irányban – ez nem valami nagy teljesítmény, azonban a szokásos távolságból tetszetős képet ad. Az alkalmazott TFT-technika (Thin Film Transistor) tovább javítja ■ kép élességét. A hangolást ■ képmezőn látható indikátor jelzi. A jobb vétel érdekében kihúzható teleszkópantenna van ■ készüléken. Telepről is, hálózatról is működtethető. Beépített hangszórója van, de fejhallgató is csatlakoztatható hozzá. Kifejezetten ajándék kamerák és kamkorderek, valamint képmagnók mellé mint színes monitort. Méretei: 10,6 × 9,3 × 5,2 cm; súlya a telepekkel együtt 450 gramm. Ára kereken 1000 már-

5. ábra

SABA

6. ábra

ka; ezért ■ pénzért már egész jó asztali képmagnót vehetünk – vagy egy nagy képernyős tévét...

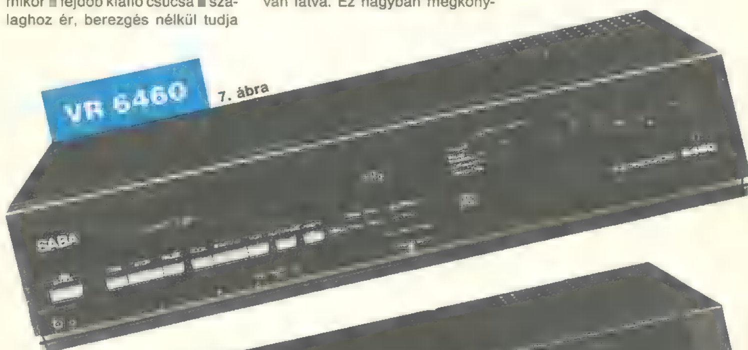
Érdemes még megemlíteni a Saba két asztali képmagnóját. Az egyik ■ VR 6440 Digital nevű csúcskészülék **(6. ábra),** amely mindennek dacára csak hagyományos (monó) hangrögzítési technikával van felszerelve, de ■ beépített digitális tár lehetővé teszi a „kép a képben", illetve az osztott képmezős üzemet kilenc képpel (csatornával). Stroboszkóp, mozaik, szolarizáció egészíti ki a framestore repertoárját. Egy évre programozható és van benne VPS áramkör. Előkészítették ■ videotext-programozásra, de önmagában nem alkalmas rá. Gyorsbefűzési rendszere csökkenti a néha még hosszúnak tűnő néhány másodperces várakozási időt is.

A másik, VR 6460 típusú Saba asztali képmagnó **(7. ábra)** hi-fi sztereó rendszerű és a hangrögzítés részére felezett sebességgel is rendelkezésre áll. Ez egy célszerű megoldás, hiszen a hangminőség romlása észre sem vehető a szalagsebesség csökkentésekor. Azt mondhatnánk, hogy az előző gép azok számára készül, akik számára a kép ■ fontosabb; ez a képmagnó ■ hang szerelmeseit kívánja kielégíteni. Digitális tár épp ezért nincs benne, de a HQ minőségi jellemzőket ez is megüti. Egyéb szolgáltatásaiban teljesen hasonló az előző típushoz, de van egy praktikus megoldás rajta: a hozzá kapcsolható hi-fi tuner (rádió) részére van egy hálózati csatlakozója, amely arra szolgál, hogy programozott hang felvételekor a tuner is bekapcsolódjék, majd ■ hangfelvétel után ismét ki legyen kapcsolva.

Szólnunk kell még a JVC asztali S-VHS csúcskészülékéről, amely a HR–S5000EG nevet viseli **(8. ábra).** A digitális képtárolón kívül minden ma szokásos szolgáltatás megtalálható rajta. A programozás a képernyőn ellenőrizhető. A VPV áramkör lehetővé teszi ■ teletextoldalak különféle szempontok szerinti előválasztását. Felezett sebesség esetén egy négyórás kazettával nyolcórás folyamatos felvételt vagy visszajátszást érhetünk el. Szemben sok más, igénytelenebb képmagnóval, ennél a gépnél bátran használhatjuk a négyórás VHS kazettákat, mert mechanikai szerkezete precíz és a szokásos 19 mikronnál valamivel vékonyabb, kb. 16 mikron vastagságú szalagokkal is kíméletesen bánik.

Egyébként nemcsak ■ szalagrongálás szokott gondot okozni, hanem a szalag nem megfelelő felfekvése is, ami fokozott jelkimaradást von maga után. Ennek megjavítására a JVC ezen a készüléken egy olyan fejdobot alkalmaz, amelyen a videofej előtt egy kis kidudorodás van. Ez ■ dombocska megemeli ■ szalagot és mikor ■ fejdob kiálló csúcsa ■ szalaghoz ér, berezgés nélkül tudja azzal a kontaktust felvenni. Ezzel elmarad az ■ kerregő hang is, amely ■ fej szalagra való gyors felfutásából adódik és némely képmagnónál annyira erős, hogy lehetetlenné teszi ■ hangfelvételt a készülék közelében. Többek közt éppen egy Saba hordozható gép, a PVR 6083 is híres erről. A készülék normál VHS üzemben is működik, ilyenkor SECAM jeleket is elfogad. S-VHS ez ideig csak ■ PAL-ban létezik. A HR–S5000EG lejátszási kereső üzemmódjában a szalag megjelölt pontjain öt másodpercnyit gyorsított üzemben lejátszik, ami ■ kívánt műsorrész megkeresésében óriási segítség. A gép az S-VHS csatlakozókon kívül két Euro-AV csatlakozóval is el van látva. Ez nagyban megkönnyíti a másolást, mivel az egyik kizárólag csak bemenet, ahova ■ kamkordert vagy egyéb bejátszó képmagnót lehet csatlakoztatni anélkül, hogy át kellene kábelezni az egész összeállítást. A hangolóegység sztereóadások, illetve kétnyelvű műsorok vételére egyaránt alkalmas. Forgó törlőfej gondoskodik ■ inzert-felvételek tökéletes minőségéről.

Úgy tűnik, a JVC termékválasztékából csupán a projektorok hiányoznak. Az S-VHS professzionális készülékeiből teljes ■ kínálat, de az áruk miatt ezek nehezen elérhetők számunkra. Mindazonáltal a következő fél évben kiderül majd, hogy az S-VHS milyen helyet tud elfoglalni a U-Matic és a profi rendszerek között.

7. ábra

8. ábra

SONY Jumbotron képernyő

Az egyre nagyobb méretű és nappali, utcai fényviszonyok között is nézhető videoképernyők kifejlesztésére irányuló törekvések folyamatosan újabb eredményeket hoznak.

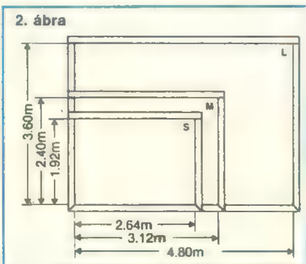
Ennek egyik példája a Sony Jumbotron fantázianevű óriás képernyője. A dolog lényege az a pici elemi fényforrás, amely vörös, zöld és kék színű fény kibocsátására alkalmas kivitelben készül **(1. ábra).** Három ilyen kis elem alkot egy RGB egységet, amely alkalmasan vezérelve bármilyen színt elő tud állítani – természetesen csak akkor, ha kellő távolból szemléljük, mivel a színek keverését a szem végzi el. Az RGB egységekből 8-at vagy 16-ot szerelnek össze a ábrán látható módon és ezekből az elemekből lehet felépíteni az egész képernyőt. A 8-as csoport osztástávolsága 22 mm, a 16-osé 15 mm. A fényforrás működési elvét nem közölték; úgy tűnik, hogy valamilyen LED-hez hasonló fényemittáló szerkezet.

Élettartama a Sony szerint 8000 óra. Az elemekből elvileg tetszés szerinti méretű panelokat lehetne felépíteni. A Sony három méretet készít S, M és L jelzéssel (small, medium, large). A legnagyobb (L típus) 3,6 × 4,8 m méretű és 76800 RGB triót tartalmaz **(2. ábra).** A felületi fényessége 1400 nit. Ezek az adatok arra engednek következtetni, hogy olyan nagy fényerejű, jó felbontású videoképet lehet segítségével előállítani, amely ez ideig a videoprojektorokkal nem volt lehetséges. Az egyes elemek tónusát 8 bites vezérléssel 256 lépésben lehet változtatni. A Jumbotron nemcsak analóg képek, hanem digitális karakterek megjelenítésére is kiválóan alkalmas.

A Jumbotron készül falra szerelhető, mennyezetre függeszthető és padlón álló kivitelben is. Az S jelű típus fogyasztása 3,7 kW, a nagyméretű L típusé 12,6 kW. A felbontás terén fennálló nyilvánvaló különbségek miatt az S típus 464, az L típus 1590 alfanumerikus karaktert tud kiírni **(3. ábra).** A nézési távolság mindhárom típusnál 6 és 100 méter közt változik – az utóbbi érték nyilván csak a legnagyobb képernyőre vonatkozik. A készülékek súlya nem csekély: a legkisebb 920 kg, a legnagyobb 3210 kg; ezek tehát nem hordozhatók.

A Japánban forgalmazott (NTSC rendszerű) készülékek többféleképpen is felszerelték gépkocsira a jobb mozgathatóság érdekében **(4. ábra).** Az elemekből történő építkezés azzal az előnnyel is jár, hogy tetszés szerinti képarányt lehet létrehozni és így akár a HDTV képek megjelenítésére alkalmas ernyőt is ki lehet alakítani belőlük.

2. ábra

1. ábra

TESZT

A mérések a Magyar Elektrotechnikai Ellenőrző Intézet laboratóriumábam készültek. A tesztet összeállította és az értékeléseket készítette Géczy Géza.

Szépen csengő nevet viselnek e havi tesztünk szereplői. Két választottunk a Panasonic NV–G40 EE és a Siemens FM 601.N4-es készüléke volt, melyekhez talán azok is hozzájuthatnak, akiknek éppen nincs módjuk, idejük vagy netán bátorságuk határainkról túlról videót hozni, mégis csatlakozni szeretnének ■ képmagnósok egyre népesedő táborához.

Befűzve

A **PANASONIC NV–G40 EE** a legújabb fejlesztésű család tagja, s jellemzőivel várhatóan tovább fogja szélesíteni e márka híveinek táborát. A típusjelzésből a járatosabbak rögtön rájönnek, hogy az „EE" kivitel PAL-SECAM színnormás, CCIR-OIRT hangú készülék, vagyis a gyár eleve alkalmassá tette ■ mi rendszerünk szerinti adók vételére.

Az elegáns tervezésű, lapos készülék előlapján három felirat vonja magára ■ figyelmet: SUPER STILL, SUPER FINE SLOW, SUPER 3 HEAD, vagyis kiváló állókép, kiváló minőségű, szabályozható lassítás, 3 fej, melyek tulajdonságainak értékelésére később még kitérünk.

A video palástja öntöttvázas mechanikát rejt, mely ■ Panasonic készülékeknél már ismert konstrukciós elv. A felvenni kívánt műsor fogadása történhet a szabványos, nagyfrekvenciás antennabemeneten és az audio/video bemeneteken egyaránt. Ez utóbbiak az EE kivitelen RCA rendszerűek.

A készülék tunerja mind ■ CCIR, mind az OIRT norma szerinti csatornák vételére alkalmas. A hangolóegység feszültségszintézeres hangolással 56 állomás beprogramozását teszi lehetővé. Kényelmetlennek tartjuk azonban, hogy míg ■ színnormákat ■ készülék automatikusan azonosítja, az OIRT kísérőhangú adások vételénél az előlapon lévő kapcsolót SECAM OIRT állásba kell helyezni. E funkció a távszabályzón sem található meg, így „műholdas házakban" a testmozgás elkerülhetetlen.

Későbbi időpontban felvendő tv-műsorok felvételére 1 hónapra előre 4 program állítható be, ezen belül az egyik naponkénti vagy hetenkénti ugyanazon időintervallumban történő felvételsorozat is lehetséges. Ha már szó esett az időről, említsük meg, hogy a programegység órája kvarcvezérlésű és 2002-ig ismeri a hónapokat, napokat. A kijelző egyébként bármely működtető gomb

megnyomására jelzi az üzemmódot és folyamatosan méri – óra, perc, másodperc pontossággal – az elhasznált szalagidőt, de számlálóállással is képes tájékoztatást adni a lefutott műsorról. A hátlapon található kapcsolóval ■ „Test signal" beállítóábra jelenik meg a készülék kimenetén, melynek segítségével a tv könnyedén beállítható. Egyébként a 32–40-es csatornákon teremthető meg a nagyfrekvenciás kapcsolat ■ tv-készülékkel.

A kísérőhang OIRT és CCIR rendszerű. Természetesen lehetőség van ■ videojellel és hangjellel történő tv-csatlakoztatásra, RCA csatlakozókon keresztül. E készüléken ■ tracking (jelkövetés) állítható, és ellátták a készüléket QTR, vagyis gyorsfelvételi lehetőséggel. Egyébként a négy, gyakrabban használt nyomógomb kivételével (üzemi kapcsoló, óra/számláló átkapcsoló, képrögzítési memóriagomb és számlálónullázó) az összes többi gomb egy lehajtható ajtó mögött helyezkedik el.

A Panasonic NV–G40 EE-hez mellékelt VEQ 0744 típusú távszabályzó egyszerű, a beírt programokat csupán egymás utáni léptetéssel lehet előcsalogatni és ezen kívül a magnófunkciókat lehet kiválasztani.

Visszatérve a magnórész bemutatására, ■ rendszer is gyorsbefűzéses, tehát újabb befűzésre történő várakozás nélkül, a magnó azonnal indítható. Lejátszáskor, ha a készülék nem talál ■ szalagon műsoranyagot, azonnal átvált gyorskeresésre, és ezt addig folytatja, amíg képet nem érzékel. Természetesen ha ■ gyorskeresés funkciót üzemeltetjük, akkor az automatikus normál sebességre történő átváltás nem következik be.

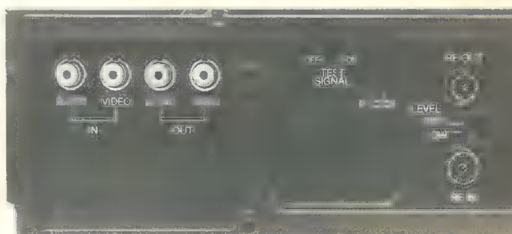

A 3 fej hatását az állóképnél és ■ lassított lejátszásnál érzékeltük. A NV–G40 EE állóképe az eddig látott standard osztálybeli készülékek közül a legjobb volt, és ugyanezt kell elmondanunk ■ képenkénti léptetésre is. Lassítás során is csíkmentes, jó képet láthattunk.

Nem ejtettünk eddig szót ■ hangról, nos, ez a hagyományos monó rendszerben történik, s ■ hangfrekvenciás átvitelét, torzítását, nyávogási jellemzőit, zaját saját osztályán belül jónak értékeltük. Nem emeltük ki külön a HQ képfelvételi rendszert, melynek tulajdonságai ■ sorbontásban, videoátvitelben jelentkeznek. Mind a labormérések, mind a tapasztalt kép alapján a készülék képvisszaadása jó, melyhez megfelelő jel/zaj érték járul.

Összefoglalva: a PANASONIC NV–G40 EE jó műszaki tulajdonságokkal rendelkező video, saját osztályában kiemelkedő képjellemzőkkel és szolgáltatásokkal, megfelelő minőségű kísérőhanggal. Kifogásoltuk az OIRT-CCIR hang manuális váltását és a távszabályzó szerény kivitelét, melyen a csatornák csak emelkedő vagy csökkenő sorrendben válthatók.

Aki külföldön vásárolja meg ezt a készüléket, az kicsit több szolgáltatást tapasztal friss szerzeményén. A fő különbségek: az előválasztó egység ún. Hypertuner, mely a kábeltunernél is több vétellehetőséget tud, az általunk sértegetett távszabályzó 10-es tasztatúrával rendelkezik, tehát a csatornák választással azonnal lehívhatók, no meg tartalmaz- ▶

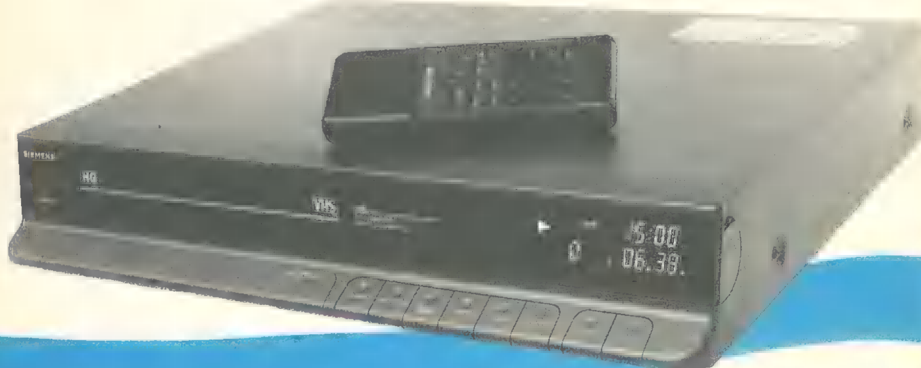
za a Timer programozási lehetőségét, s végül scart csatlakozó is található a készüléken. Nem mellékes az sem, hogy e típushoz létezik olvasóceruza is, mellyel a programozás vonalkódról végezhető el, már ahol van ilyen. De ennek a típusnak a 40-es szám utáni két betűje EG, ami ■ PAL-SECAM normás, de csak a CCIR hangos nyugat-európai kivitel jelölése.

Másik választottunk ■ **SIEMENS FM 601.N4** típusú készüléke, mely ha nem is új, de sajátos, „pultos" kezelőszervi elhelyezésével rögtön felhívja magára a figyelmet. Melegbarna színösszeállítása is tetszetőssé teszi. Az említett pulton találhatók a magnófunkció gombjai, valamint a program előre és visszaléptető nyomógombja. A pultba simuló ajtó mögött találhatók ■ tracking (csatorna-finomhangoló) beállító nyomógombjai + – irányjelöléssel, a programléptetés PRESET gombja és a hangolások memóriarögzítését végző OK nyomógomb. Jó elhelyezésük miatt könnyen kezelhetőek.

Leemelve ■ készülék palástját, a mechanika, ■ nyomtatott áramköri panelek nagyon ismerősnek tűntek, s valóban, ■ készülék sok rokonságot mutat ■ SANYO VHR 4100-zal, melyet korábban már teszteltük (Video Magazin 88/10), és sok szempontból jónak találtuk. A hasonló felépítésből következően ez a készülék is gyorstöltéses rendszerű, vagyis a kazetta behelyezése után önműködően bekapcsol, még akkor is, ha a készülék készenléti üzemmódban volt, s ezt követően bármely funkció azonnal működésbe hozható. Mivel a szalag befűzése megtörtént, bármely gomb megnyomásával azonnal indítható.

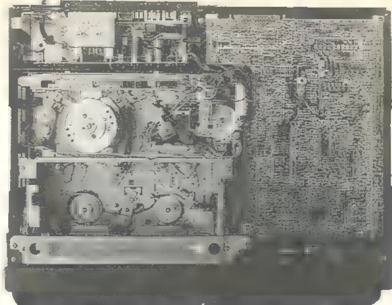
Egyébként a magnónak van egy gombnyomással indítható felvételi lehetősége

MŰSZAKI ADATOK ÉS MÉRÉSI EREDMÉNYEK				
	Panasonic NV-G40 EE		Siemens FM 601 N4	
	Specifikált	Mért	Specifikált	Mért
RF bemenet	VHF 1–12 csatorna UHF 21–69 csatorna	40,5–99,8 MHz 121,2–230,4 MHz 432–890 MHz	VHF 1–12 S1–S20 (kábel) UHF 21–69	43–304 MHz 430–881 MHz
RF érzékenység (20 dB jel/zaj-ra)	–	120–130 µv	–	150–170 µv
RF kimeneti csatornák, ill. frekv.	UHF 36 állítható	31–43 csat.	30–39 csat.	30–40 csat.
RF kimeneti szint impedancia	– 75 ohm	2 mV 95 ohm	– 75 ohm + 5 ohm	1 mV 69 ohm
Video bemeneti szint impedancia	1 V_{pp} 75 ohm	0,9 V_{pp} 70 ohm	0,5–2,0 V_{pp} 75 ohm + 5 ohm	1 V_{pp} 75 ohm
Video kimeneti szint impedancia	1 V_{pp} 75 ohm	1,1 V_{pp} 75 ohm	1 V_{pp} + 0,2 V_{pp} 75 ohm + 5 ohm	1 V_{pp} 78 ohm
Hang bemeneti szint impedancia	–10 dB 10 kohm	–9 dB 47 kohm	–20 dB 50 kohm felett	 47 kohm
Hang kimeneti szint impedancia	–8 dB 1 kohm	–8 dB 0,7 kohm	–8 dB 10 kohm alatt	 0,5 kohm
Video jel/zaj viszony	nagyobb mint 43 dB	45 dB	43 dB	45 dB
Hang jel/zaj viszony	nagyobb mint 43 dB	46 dB	41 dB	44 dB
Hangfrekvenciás átviteli sáv	–	44 Hz–11 kHz	–	50–11 kHz
Sorbontás	240 sor	260 sor	240 sor	260 sor

is. Visszatérve a gyorsbetöltéses rendszerre (lényege a szalag azonnali befűzése forgó fej köré, majd a gyors lejátszási lehetőség biztosítása), megítélésünk szerint azért előnyös, mert egyrészt nem feszíti meg a szalagot, másrészt az ilyen típusú készülékek, ha öt percig semmilyen magnófunkció nem működik, automatikusan kikapcsolnak. Ez csak akkor nem történik meg, ha az utolsó művelet csatornaválasztás volt, mivel ilyenkor a tele a programozott műsorok felvételének, ugyanis, egy éven belül nyolc programozási lehetőség kínálkozik. Bár az összes magnófunkció bemutatására most sem vállalkozhatunk, megemlítjük, hogy állóképre és képenkénti léptetésre itt is mód van, ha ezek nem is olyan minőségűek, mint az NV–G40 EE-nél voltak.

Vizsgálódásainkat folytassuk tovább a nagyfrekvenciás rész felé. A készülék nagyfrekvenciás előválasztó egysége természetesen kábeltu-

nagyfrekvenciás részé az elsődleges szerep.

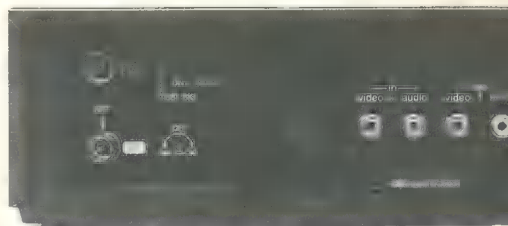
Az automatikus üzemmódok közül megemlítjük, hogy ha törlésvédett kazettát helyezünk a gépbe, azonnal elkezdi lejátszani, majd annak befejeztével visszatekercseli és „kidobja". Időzített műsorok felvételének programozása után kikapcsol, és ■ készülék készenléti állapotba kerül. Rendelkezik ún. ismétlő-, vagy más néven tanulóprogrammal, vagyis a memorizált részt ötször képes visszajátszani. Ez temészetesen azt is jelenti, hogy lehetőség van adott helytől történő visszajátszásra, vagyis a kijelzőn megjelenített szalaghelyet a számlálóval rögzíteni lehet. A kijelző egyébként az eltelt szalagidőn kívül mutatja ■ funkciókat, az eltelt időt órában, percben és másodpercben.

Stand by, vagyis készenléti üzemben az év, hónap, nap, óra és perc látható, mely felté-

ner rendszerű és mint az előlapon látható, aranyozott *Easy Programming System* felirat ígéri, valóban könnyen programozható. Erre a készülékhez mellékelt kézikönyv is rávezeti a felhasználót, bár ennek ábrái, illetve szövegrészei kicsit bőbeszédűbbek is lehetnének. Egyszóval a programozási lépések világosak, s hogy mit tettünk, hol tartunk, az a kijelzőn is olvasható.

A kábeltuner jelentőségét nem akarjuk unos-untalan elismételni, lényege a VHF sávban emelt csatornaszám és nagyobb szelektivitás, aminek ■ sok programlehetőséget biztosító közösségi rendszereknél, vagy a jó vétellehetőségű – esetleg önálló műholdvétellel rendelkező – egyedi vevőknél van jelentősége. Mégis – az olvasói levelekre és kérdésekre alapozva – kitérnénk egy sokakat érintő kérdésre e fokozat vizsgálata kapcsán.

Hazai gyártóink csak nemrég kezdték a tv-készülékeikbe építeni a kábeltunert (ma sincs minden típusban), a szocialista importból származó

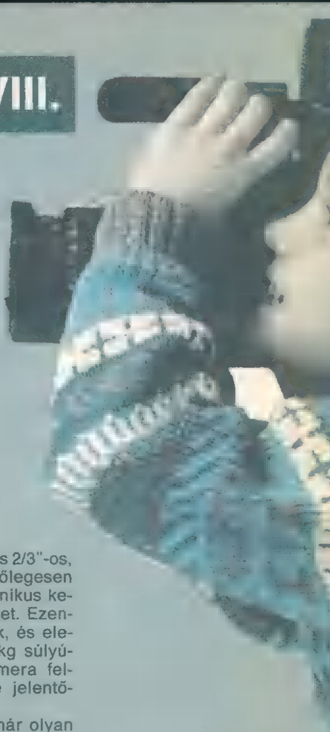
készülékeknél pedig e váltás még későbben következik be. A videomagnón keresztül történő használat több kérdést old meg egy csapásra. Ez lesz ■ készülék előválasztó egysége, hiszen a felvételek miatt az antennajelet ide vezetjük be, és ezen keresztül adjuk át a tv felé a jelet, akár nagyfrekvenciásan, ■ 36. csatornán keresztül, akár videóban, a képmagnónk hatása érvényesül. Előválasztó egységünk tehát kábeltuneres lesz, a programválasztás pedig távszabályozható sőt, ha eddig csak ■ memóriás tv-készülékünk volt, úgy az a Panasonic esetében 56, a Siemens esetében 39 tárra bővül. Egyébként az első beállításnál a tv-készülékkel a kapcsolatteremtés egy „Test signal" jel segítségével teremthető meg. A videomagnóból kijövő UHF frekvenciatartománybeli jel kísérőhangja mind CCIR, mind OIRT rendszerű lehet, ami különösen az egynormás vagy turistaútról hozott, át nem hangolt készülékek esetében kedvező.

A TESZTBEN SZEREPLŐ KÉSZÜLÉKEK RÉSZLETES TÁBLÁZATA		
	Panasonic NV-G40 EE	**Siemens FM 601 [redacted]**
ÁLTALÁNOS JELLEMZŐK		
Hálózati feszültség	220 V 50 Hz	220 V 50 Hz
Teljesítményfelvétel	31/8 W	30/8 W
Méretek	380 × 82 × 343 mm	420 × 79 × 347 mm
Tömeg	5 kg	5,5 kg
SZOLGÁLTATÁSOK		
Játékidő (E 240-es kazettával)	240 perc	240 perc
Áttekercselési idő (E 180-as kazettával)	280/282 sec	252/255 sec
Gyorskeresés előre	x	x
hátra	x	x
Lassítás (szabályozható)	x	
Gyorsítás		
Állókép	x	x
Képről képre léptetés	x	x
Képbevágás		
Utóhangosítás		
Azonnali felvétel	x	x
PROGRAMOZHATÓSÁG		
Óra kvarcvezérlés	x	x
Napi programok száma	4	8
Programozható napok száma	31	365
Naponta ismételhető program	x	x
Hetente ismételhető program	x	x
Programban csatornakiválasztás	x	x
AUTOMATIKÁK		
Gyorsbefűzés	x	x
Adókeresés	x	x
Memóriastop	x	x
Szalagállásstop	x	x
Filmvégstop		
Automatikus műsorkeresés	x	
Visszatekercselés	x	x
Ismétlés		x
Színnormaváltás	x	x
Hangnormaváltás bemeneten	kapcsolóval	x
kimeneten	kapcsolóval	kapcsolóval
Hátralévő szalagidő másodpercekben	x	x
KÜLÖNLEGESSÉGEK		
Sztereó hang		
Zajcsökkentő	x	x
Hi-fi sztereó hang		
Biztosítás hálózatkimaradás esetére	x	x
Hozzáférés-letiltás		
Távszabályzó (infra)	x	x
Távszabályozható magnófunkciók	x	x
+ csatornaváltás	léptetés	x
+ programozás		x
CSATLAKOZÓK		
Antenna be	DIN aljzat	DIN aljzat
ki	DIN dugó	DIN dugó
Video be	RCA	RCA
ki	RCA	RCA
Hang be	RCA	RCA
ki	RCA	RCA
Mikrofon		
Kamera		
Kamerastop		

Szólnunk kell még a csatlakoztatási lehetőségekről, azért is, mert az eredeti Siemensen is scart csatlakozó volt, de ez nálunk már 2 pár (video/audio be- és kimenet) RCA csatlakozóra kerekedett le. Azt nem tudjuk, hogy mindez súlyos gazdasági megfontolások eredménye, vagy csupán rossz beidegződés, de tény, egyre több hazai tv-készüléken is megjelenik [redacted] scart csatlakozó.

A távszabályzó egyébként megítélésünk szerint jól kezelhető, segítségével mind [redacted] beállítások, mind a programozás, mind [redacted] funkcionális váltások jól elvégezhetők. Összefoglalva: mindkét készülék stabil felépítésű, jó képjellemzőket mutató típus. A Panasonic ebből az osztályból különösen kiemelkedik állóképével, lassítási tulajdonságaival. Jó tulajdonságai mellett igazán eltörpülnek hibái: [redacted] kézi hangnormaváltás és a leegyszerűsített távszabályzó. A Siemens magnó viszont éppen azzal hívta föl magára a figyelmet, hogy rendkívül könnyen kezelhető.

KAMERASULI VIII.

Mindentudó kamkorderek

Egyre növekvő érdeklődésnek örvend a kamkorder. Feltehetően ez az igény megmarad, hiszen talán ennek köszönhető, hogy az ezen a területen piacra kerültek olyan új, amatőröknek szánt berendezések – ■ Hi-Band kazettás 8 mm-es video, a S-VHS és az ED Beta –, amelyek jobb képminőséget nyújtanak, mint ■ hagyományos otthoni tv-vevőkészülékek.

A felhasznált videokazettától függően ■ kamkordereket nagyjából ■ alábbi csoportokra lehet osztani: 8 mm-es, kompakt C és normál kazettás VHS rendszer vagy annak Super változata (S-VHS), valamint a félprofesszionális használatra szolgáló és nagy felbontóképességű ED-kamkorderek.

Egy kamkordernek sok előnye van. Ezek közé tartozik többek között a kompakt forma, az éles, jó minőségű kép és hogy könnyen kezelhető. Ezeknél a berendezéseknél az új technológiák egész sorát fejlesztették ki és alkalmazták ■ kameramodulban, valamint a videofelvételi részben. Ezek közé a fejlesztések közé tartozik ■ CCD-képszenzor (a kép előállításához szükséges új félvezető elem, amely az optikai képeket elektromos úton alakítja át megfelelő tévéjelekké), az automatikus távolságállító rendszer (mely ■ felveendő tárgyat teljesen automatikusan élesre állítja), és az automatikus blendevezérlés. Hasonlóan újak a nagy teljesítményű videofejek, a kompakt szalagtovábbító mechanikák és ■ javított jelfeldolgozó áramkörök.

Az újonnan piacra kerülő kamkorderek kiemelkedő funkciói a fejlett elektronikus technológia teljes mértékű hasznosításán alapulnak. Ilyen például ■ teljesen problémamentes felvétel, ■ leegyszerűsített editálási eljárás és a digitális képtárolók alkalmazása.

Kényelmi szolgáltatások

Az új kamkorderek objektívjeinek nagyobb ■ gyújtótávolság-tartományuk (6-tól 8-szorosig terjedően), nagy fényerejűek (f/1,2-től f/16-ig terjedő blendével), és 2/3"-os, oldalra és függőlegesen mozgatható elektronikus keresővel látták el őket. Ezenkívül kompaktabbak, és elemekkel együtt 1,2 kg súlyúak, úgyhogy a kamera felhasználási területe jelentősen kibővült.

Néhány modell már olyan magasan fejlett lejátszási funkcióval is rendelkezik, mint ■ zavarmentes állókép, a lassítás és ■ stroboszkóp-effektus, s mindemellett digitális tárolót alkalmaznak. További funkciók ■ felvétel/lejátszás és ■ szalag gyors előre/hátra futtatása.

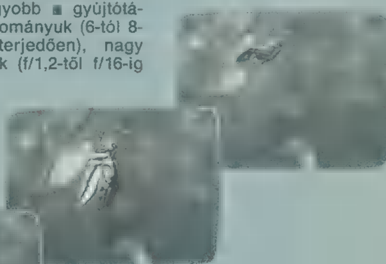
Időközben egy 3"-os LCD színes monitor is ■ piacra került, melyet könnyen csatlakoztatni lehet a kamkorderhez és így kettős funkció-val rendelkezik: felvételkor kereső, ellenőrzéskor pedig monitor, melyen azonnal meg lehet nézni a felvett képeket.

Különleges szolgáltatások

Egész sor új szolgáltatási funkciót fejlesztettek ki, amelyek lehetővé teszik, hogy mind a hozzáértő, mind ■ laikus videózó a saját video-szoftverjét élvezhesse. Ezeket vesszük sorra az alábbiakban.

Automatikus dátumbevitel: timer funkció, mely felvétel közben rögzíti a dátumot és az időpontot.

Intervallumfelvétel: lehetővé teszi egymást követő felvételek készítését 30 másodperces, illetve 1, 2 vagy 5 perces intervallumokban. Ez a funkció igen kényelmes olyan objektumok felvételekor, melyek lassan mozognak (például felhők vagy virágok). Intervallumfelvétel közben egy speciális jelzés jelenik meg ■ keresőben, egy kezdeti ponttól visszaszámlálásra kerül az előre meghatározott intervallumérték, amig le nem telt az előre beállított felvételi időtartam.

■ lassan lezajló folyamatok ■ való „összenyomását" teszi lehetővé az „intervallumfelvételi" szolgáltatás. Képsorunk egy pillangó születésének néhány fázisát mutatja. Ezzel ■ módszerrel tudományos jellegű, szabad szemmel soha ■ látható mozgóképfelvételeket készíthetünk.

Többszörös felvétel: a felvételi billentyű minden megnyomására több teljes kép kerül felvételre. Ez [redacted] funkció jelentős könnyítés a trükkfilmek készítésénél (kockázás).

Önkioldó: ezzel az automatikus expozíciós funkcióval a felhasználó önmagáról is készíthet felvételt. A képfelvétel körülbelül 10 másodperccel a felvételi nyomógomb működtetési után indul. Ezzel egy időben egy vörös jelzőfény villog.

Fel/le blende: a felvétel közben történő gombnyomással a felvételeket le vagy fel lehet blendézni (elsötétülés, kivilágosodás).

Negatív-pozitív fordítás: egy DP adapter segítségével negatív színes filmen levő felvételt pozitívra lehet fordítani. Ezenkívül lehetőség van egy komplementer színfordításra az élő videoképekhez is.

Feliratkozás: négy különböző címfajta, beleértve [redacted] kézírásos illusztrációkat és jeleket is, előre bevihető az objektíven keresztül a beépített képtárolóba. Felvétel közben az üzemeltető tetszés szerint lehívhatja ezeket a címeket és kombinálhatja őket a felvételre kerülő képekkel. Lejátszáskor/editáláskor a képeket úgy is be lehet vinni, hogy a kombinált képek a tv-képernyőn keresztül kerülnek visszaadásra.

A címek színkialakításához nyolc szín áll rendelkezésre (egyebek mellett fehér, kék, piros, sárga és fekete). Ezenkívül lehetőség van a címek negatív/pozitív átfordítására is.

Editálási funkciók

Gyors editálás. Felvétel közben is ellenőrizhetjük a már felvett képeket, nem kívánt jeleneteket pedig nehézség nélkül törölhetjük. Ezen funkcióhoz a kamkordert felvétel/szünet üzemmódban – a visszafuttató billentyű megnyomásával – képkeresésre kell állítani, hogy könnyen és gyorsan meg lehessen találni a keresőben azokat a jeleneteket, amelyeket ellenőrizni vagy törölni kell. A nyomógomb elengedése után a készülék ismét felvétel/szünet üzemmódra kapcsol. A forgó törlőfejes editálás következtében a két jelenet közé zavarmentesen „beinzertáltuk" az új jelenetet. E funkciónál lehetőség van [redacted] gyors előrefuttatásra és a lejátszásra is.

Szalagok editálása. További editálási funkciók a nem kívánt jelenetek törlése vagy pótlása (beillesztési editálás), valamint a felvétel után az audio rész pótlása egy másik hanganyaggal (például háttérzene és/vagy szöveg). Ezen kívül néhány gyártó már közös vezérlő jeleket használ, melyeket a kamkorderrel, a videorekorderrel és a tv-monitorral fel lehet dolgozni. Ilyen módon egy editálásra szolgáló külön videorekorder könnyűszerrel távirányítható a kamkorderről.

A megvilágítás automatikus szabályozása

1988 júniusában a Hitachi egy olyan új VHS-C kamkordert mutatott be, amely teljesen új, úgynevezett programozott automatikus megvilágítási rendszerrel (AE-rendszer) volt ellátva. A Sanyo Electric pedig egy digitális automata blendeszabályozóval ellátott 8 mm-es kamkordert dobott [redacted] piacra. Ezekkel az új berendezésekkel az amatőr kamkorderekben is csúcsszintre emelkedett az automatizálás.

A Bauer VCC [redacted] AF VHS-C formátumú kamkordere feltűnően szép lekerekített kompakt formájával. Jól látható, hogy a keresőmonitor tetszőle-[redacted] szögben elfordítható (a kamera akár a földre letéve [redacted] használható, hiszen az elforgatható keresőbe így felülről kényelmesen belenézhetünk). Az objektív felett jobb oldalon látható kis téglalap [redacted] ablakocska a kamkorder automata fehérszintszabályzójának érzékelője (az automata fehérszint-szabályzókról [redacted] automata élességállító – autofókusz (AF) – rendszerekről következő számunkban írunk részletesebben).

▼

Programozott AE rendszer. Ha egy kamerát a felvevendő tárgyra irányítunk, az automatikusan meghatározza a zár-idő és a blendenyílás optimális kombinációját. Ilyen módon dolgozik az AE automata mechanizmus egy hagyományos filmre dolgozó fényképezőgépben is. A videokamera programozott AE rendszere – három lépésben – automatikusan kiválasztja az elektronikus záridőt, az adott feltételektől függően. Az 1/250 mp időt például jó megvilágítás esetében (napos időben, a szabadban), 1/100 másodperces záridőt [redacted] belső felvételekhez, és végül az 1/60 másodpercet a rendkívül kedvezőtlen megvilágítási körülmények között (belső felvételek, éjszaka).

Egyidejűleg a választott expozíciós időnek megfelelően a lencsenyílás is beállításra kerül. Az **1.** [redacted] is látható esetben [redacted] záridő a mindenkor rendelkezésre álló megvilágítástól függően változik meg, és a lencsenyílás – ugyancsak a záridő vál-

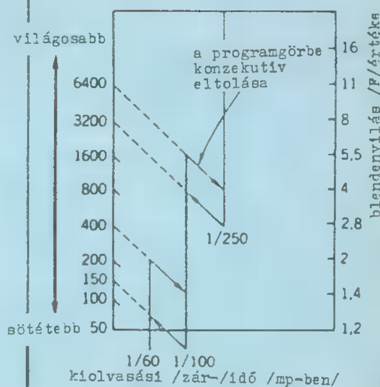

toztatásával összhangban – fokozatosan a megfelelő értékre áll. Az ábra programgörbéjén lévő ún. „konzekutív" eltolódások – ahol tulajdonképpen megduplázódik a görbe – azt jelentik, hogy ezen megvilágítási szituációkban beleavatkozhatunk az automata vezérlés programjába; pl. a kiolvasási idő megválasztásában dönthetünk úgy, hogy vagy az egyiket (1/250), vagy a másikat választjuk, a megfelelő blendeértéket döntésünktől (választásunktól) függően már az automatika szabályozza.

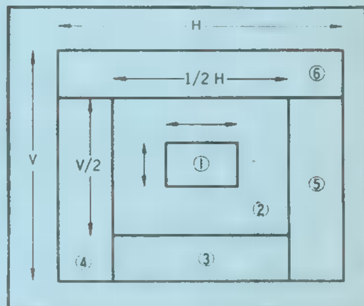
Ellenfény-kompenzálás. Az eddigi automata fényrekeszeknél az objektív nyílása automatikusan növekszik vagy csökken a felvételi objektum világosságának függvényében. Ennek során a felveendő kép átlagos világossági értéke összehasonlításra kerül a tárolt programmal. A legfrissebb fejlődés ezen a területen a digitalizált automatikus fényrekesz-vezérlés, mely a többszörös mintavétellel történő fényerősségmérésen alapul és biztosítja az ellenfény, automatikus kompenzálását.

Amint azt a **2. ábra** szemlélteti, a kép hat blokkra van felosztva és ennek alapján a fényesség eloszlását egy számítógép-chip analizálja, összehasonlítja több ezer mért érték memóriában tárolt adataival. A beépített mikroprocesszor megállapítja, hogy a beeső fény a felveendő objektum hátoldaláról (ellenfény) vagy homlokoldaláról (normál világítás) származik. A két középső blokkon (1 és 2), mért értéknek megfelelően automatikusan vezérlésre kerül az objektív rekesze, és beáll a legkedvezőbb megvilágítási értékre. Ezzel feleslegessé válik az úgynevezett ellenfénygomb beépítése és a kamkorder használata is egyszerűbbé válik.

Rák József

1. ábra. Programozott AE-rendszer működési diagramja.

2. ábra A CCD-képérzékelő mezőbeosztásának sémája digitális megvilágítás meghatározásához.

▲

A Hitachi C40-es VHS-C formátumú kamkorderén már hiába keressük az ellenfénygombot (backlight), korszerű fénymérési rendszere ezt feleslegessé tette. Jól látható a készülék homlokfalán az önkioldó-gomb (selftimer), amely lehetővé teszi, hogy a tulajdonos önmagáról is felvételt készíthessen (a kamerát ilyenkor persze állványra kell helyezni).

1/1000 mp

1/60 mp

▶

Egy-egy kiolvasott videokép „élessége" a kiolvasás (expozíció) idejétől is függ. A gyorsan mozgó tárgyak – mint például egy hullámvasút kocsijai – a hagyományos 1/60 mp-es expozícióval (shutter speed) életlenek (elmosódottak), míg ugyanez a mozgás 1/1000 mp-es expozícióval élesnek látszik.

ROWI video-szerkesztő

A videósok legaprólékosabb, időrabló munkája mindig az elkészült anyag vágása, készre szerkesztése. Ehhez nyújt segítséget az USA-beli Videonics cég által kifejlesztett ROWI Video Compiler elnevezésű készülék, mely a megfelelő utasítások birtokában átveszi a rendező szerepét.

A közepes videomagnó áráért kapható készülék használata természetesen feltételezi mindazoknak a berendezéseknek a meglétét, melyek az eddigi munkához is kellettek, így a magnó, ■ televízió és a kamkorder alkalmazását. A video compiler elnevezés egyébként az angol compile szóból származik, melynek jelentése összehozni, összeállítani. Nos, pontosan ez a specialitása e szürke doboznak, melyet ■ video- és az audiokábellel ■ lejátszó és a felvevő magnó, illetve ■ tv-készülék közé kell beiktatni. A compiler ■ felhasználóval feliratozás útján kommunikál. A videofilm készítője egy betűtasztatúrás, infrafényű távszabályzó révén jut szóhoz, és ■ filmfeldolgozás minden egyes fázisa a képernyőről lépésről lépésre kiválasztható.

A bekapcsolás után az első parancs a képernyőről érkezik: *„Helyezze be a start-szalagot és nyomja be a play gombot!"* Azután: *„Kérem, ne állítsa meg, a video compiler az Ön videomagnójának távszabályzási utasításait tanulja."*

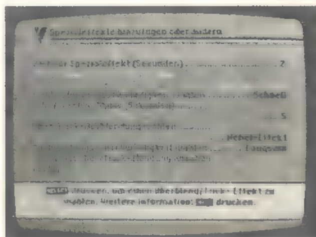
A siker eléréséhez a video compilernek is tanulnia, gyakorolnia kell. *„A video compiler most az Ön videójának vágási sajátosságaival ismerkedik"* – olvasható a tv képernyőjén. A videomagnó megáll, előretekercsel, lejátszik, felvesz, megint lejátszik.

„Az előkészítés akár 15 percig is tarthat" – közli megnyugtatásképpen a compiler. Arról, hogy minden úgy menjen, mint a karikacsapás, egy infrafényű adó gondoskodik, melyet egyszerűen a videomagnó elé teszünk. Először azt a 35 tárolt utasításmintát próbálja ki ■ készülék, mellyel jelenleg rendelkezik. Ha a videomagnó reagál az egyik jelre, a compilernek nyert ügye van, a kapcsolat megteremtődött, és nincs szükség esetleges modifikációra a videóban.

A további munkában ■ szalagot, amit vágni kell, le kell másolni. Ekkor a compiler láthatatlan markerjeleket csempész a munkakópiára, hogy ■ kívánt szalagállásokat újra meg tudja keresni. Ezután a filmes jelenetek kiválasztása történik a munkakópián, ahová a kezdetet és ■ jelenet végét – akár egy-egy „közbevetett" megjegyzést – betűgombokkal lehet bebillentyűzni, melyet ■ készülék „bekönyvel". Ily módon 500 jelenet megjegyzésére képes, beleértve a címeket, trükköket, effekteket. A munka félbeszakításakor az adatok a szalagon rögzítésre kerülnek.

Vágás
■ képernyővel való párbeszéd segítségével: először kikeressük a kívánt jelenetet, címszavakban megjelöljük a kezdetét és ■ végét (fent).

■ trükkre és vágási átmenetekre is „tanácsot ad" ■ Video Compiler (lent).

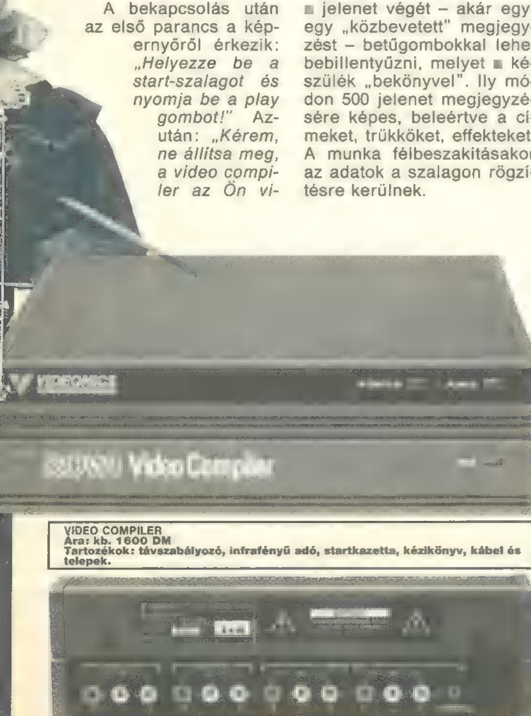
A következő lépés ■ jelenetsor összeállítása. Ez újra ■ képernyőre készített jegyzetek és a betűtasztatúra segítségével valósítható meg. A bebillentyűzött jelenetsor próbafuttatása (Preview – előzetes megtekintés) mindig lehetséges és az esetleges korrekció is elvégezhető.

Ezután a címszavak megadása, a betűtípus és ■ színek kiválasztása történik. A cím- és szövegszerkesztő három írásfajtával (normál, inverz, árnyékolt), 64 színnel rendelkezik, 64 háttérszín felvitelére képes, és lehetőség van ■ szövet bekeverésére mozgóképbe. Memóriájában tizenkét grafika „rejtőzik": zászló, csillagos ég és más grafikák, úgyszintén 64 színben, de eszköztárához tartozik 17 keverési és törlő-effekt, pl. köd, raszter stb., s mindez háromféle sebességgel. A jelenetátváltások fel- és lekeverhetők, áttűnéssel válthatók a háttérrel, a címekkel és ■ grafikákkal. A hang szintén fel- és lekeverhető. Mindezeket ■ láthatatlan jeleket a készülék a szalagon rögzíti, vagyis archiválja.

Visszatérve ■ szerkesztéshez: ez lépésről lépésre történik, bármikor ellenőrizhető és tárolása a szalagon biztonságos.

A vágás az eredetiről történik: a vágási adatokkal feltöltött tárolójú video compiler felkéri a filmest, hogy a lejátszó videomagnóban lévő eredeti videokazettát indítsa el. A szinkronimpulzusok úgy „kísérik" az egyes képeket, mint a szuper 8-as filmen a perforációk. A kívánt jelenet szinte képre pontosan másolódik át a felvételt készítő videomagnóval korábban közölt adatok alapján. A video compilerben tárolt és megjelölt grafikákkal és effektekkel történő bekeverés is ekkor történik meg. A szerkesztő ettől kezdve magára hagyható, hacsak nincs szükség utólagos módosításra. A munka annál gyorsabban fejeződik be, minél gondosabban készült a felvételek sorrendje.

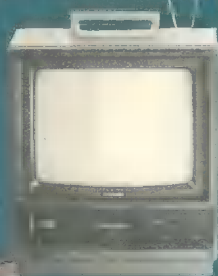
Ismereteink szerint az újabb fejlesztésű készülékeknél nagyobb tárolók alkalmazásával (a jelenlegi 256 kilobyte-os) ■ szélesebb körű alkalmazáson kívül a szerkesztési gyorsaság is nagymértékben javul.

VIDEO COMPILER
Ára: kb. 1600 DM
Tartozékok: távszabályozó, infrafényű adó, startkazetta, kézikönyv, kábel és telepek.

Video kombik

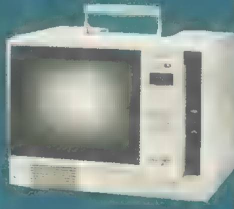
[illegible] előtt ismert a [illegible] illetve [illegible] da [illegible] Ennek [illegible]

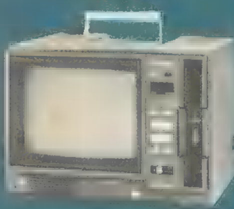
▲ OTAKE [illegible]

◄ VideoPort [illegible]

▲ Panasonic [illegible]

◄ VideoPort VP [illegible]

kívül) [illegible] készülékre van [illegible] ad, [illegible] zelhető, [illegible] a hálózatba csatlakoztatható.

A [illegible]

Az első, [illegible] a *Panasonic* [illegible] 27 cm [illegible] egy [illegible] ból [illegible] A [illegible] kezelésre [illegible] videokazetták [illegible] szására alkalmas [illegible] valamint a [illegible] A [illegible] 2900 [illegible] valamint a [illegible] kezelés [illegible] A [illegible] nem [illegible] a [illegible] nem [illegible] ugyanis a [illegible] automatikus [illegible] visszatekercsel.

A zavarmentes [illegible] a zavarmentes [illegible]

A [illegible] a *VP–2500* [illegible] mutat mind [illegible] A [illegible] dezés [illegible]

[illegible] televízió [illegible] Panasonic [illegible] ja. [illegible] szolgáltatja a [illegible] több, a [illegible] van a [illegible] tok [illegible] mint [illegible] A [illegible] illetve a [illegible] érhetünk el ezzel a készülékkel. A [illegible] és a készülék [illegible] A [illegible] a [illegible] óriás". Ára több [illegible]

[illegible] más [illegible] a [illegible] az OTAKE [illegible] miatt a [illegible] bosztusabb [illegible] Kiépítettsége a [illegible] hasonló, [illegible] a tv vevő- [illegible] 30 [illegible]

[illegible] mint a [illegible] készülékeké, a [illegible] nem [illegible] de [illegible] Az OTAKE a kommersz [illegible] Ára [illegible] DM.

Milyen tévét vegyek?

A [illegible] lassacskán nálunk is [illegible] az [illegible] fel a kü[illegible] böző [illegible] színes tévék és várhatóan [illegible] ez [illegible] a [illegible] kei is.

A [illegible] szomszédaink [illegible] szokások [illegible] választják [illegible] [illegible] a [illegible] nes tévéknél.

Az [illegible] mint [illegible] tévékészülék közül a [illegible] a [illegible] voltak a [illegible] A [illegible] a [illegible] a [illegible] használhatóak.

	Mennyiségben (%)	Értékben (%)	Átlagár (értéktöbbletadóval) (schilling)
Színes tévék összesen	100	100	11 470
Sztereó	32	[illegible]	16 870
Monó, távirányítóval	54	46	9 810
Monó, távirányító [illegible]	14	7	5 600
32–37 cm monó, távirányítóval	14	8	6 200
32–37 cm monó, távirányító nélkül	11	5	5 010
40–42 cm monó, távirányítóval	6	4	[illegible]
40–42 cm monó, távirányító nélkül	1	1	7 200
[illegible] cm együtt	1	1	9 980
51–53 cm sztereó	3	4	14 070
51–53 cm monó, távirányítóval	9	8	9 900
56–61 cm sztereó	12	16	15 800
[illegible] monó, távirányítóval	12	13	11 860
65 cm sztereó	3	9	16 700
65 cm monó, távirányítóval	8	8	12 000
[illegible] cm sztereó	14	22	18 000
70 cm monó, távirányítóval	3	4	14 500

A nagy[illegible] – csa[illegible] minden komforttal ellátott – [illegible] a [illegible] a szat[illegible] litadások [illegible] is [illegible]

A [illegible] vásarlói szokasok [illegible] az [illegible] a [illegible] 50–56 cm [illegible] Az [illegible] a [illegible] erre van [illegible] az [illegible] mutalkozott [illegible] a sztereo készülékek [illegible] A [illegible] állami [illegible] azon[illegible] a [illegible] mondható [illegible] is [illegible] A [illegible] a [illegible] a [illegible] a határ [illegible] a [illegible] a 32–42 cm-es [illegible] alatt [illegible] a [illegible] vásárlók [illegible] ezeket a készülékeket 2800–4000 [illegible] hazai [illegible] ITT [illegible] sen [illegible] ezen készülékek szervizelése [illegible]

A [illegible] ren[illegible] készülékek [illegible] a [illegible] az árszint 5000–6500 [illegible]

A [illegible] az osztrákok [illegible] itt a [illegible] Finnlux, [illegible] mens és [illegible] tetszetős [illegible] vitelű készülékei mellett – a [illegible] még a [illegible] A kereskedők az árakat is a [illegible] a komforttokozattól [illegible] 10000–18000 [illegible] is [illegible] készülékért.

[illegible] kibön[illegible] osztrák szomszé[illegible] magas [illegible] képeztük.)

Bivalybőr televízió

Az ötlet nem [illegible] a NORD-MENDE [illegible] öltözteti az [illegible] nem [illegible] a [illegible] csak [illegible] a NORDMENDE ta[illegible]

A [illegible] zö [illegible] lépi [illegible] található [illegible] ke [illegible] jól [illegible] Az [illegible] fehér fajta nem [illegible] Vágóhidak [illegible] hez az [illegible] vasoljuk.

A NORDMENDE Spectra [illegible] as [illegible] azonban [illegible] nyújt [illegible] a [illegible] tartozik. A [illegible] nem [illegible] sokat [illegible] az [illegible] lasztási [illegible] valamint a [illegible]

Nem csak autórádió, autóvideo is!

A PIONEER [illegible] audio-video rendszereket [illegible] vastagabb [illegible]

A CARROZZERIA [illegible] alatt [illegible] különböző [illegible] a [illegible] Az [illegible] 15 cm-[illegible] mely [illegible] szá[illegible] is [illegible] A [illegible] a [illegible] az utasülések [illegible] a [illegible] ködését [illegible] – [illegible] ezt [illegible] adnak [illegible] – a [illegible]

[illegible] vos [illegible] előerősítőt [illegible]

Az így kialakított [illegible] már [illegible] autót [illegible] a [illegible] dollár

MOZAIK MOZAIK

Hungarovideo Cicciolinával

A múlt év végén újabb videokazettákkal jelentkezett ■ piacon a Kerszi Televideo Leányvállalat, Hungarovideo emblémával. A cég önálló filmforgalmazási joggal rendelkezik, kazettáit szinkronizálva hozza forgalomba, körülbelül 2000 forintos egységáron. Legújabb értesüléseink szerint a következő amerikai filmekkel rukkolt ki a Kerszi: Az angyalok dühe; Az erőszak íze; Punky Brewster; Kissy Fur; Kari Swenson elrablása; Karácsonyi történet; Meztelen vakáció (Cicciolina főszereplésével); Fatális tévedés; Isten hozta, Murray atya; Különleges vonat Hitlernek.

A Kerszi által kibocsátott videokazettákat Keravill-üzletekben, a Főfotó boltjaiban, könyvesboltokban és ■ Skála Áruházban találhatják meg a kalandos filmeket vagy a szelíd erotikát kedvelők.

INTERVIDEO-nyeremények

Karácsonyra képmagnót nyerhet – hirdette meg játékát lapunkban az INTERVIDEO Nemzetközi Film- és Video Gyártó és Forgalmazó Kft. A szelvényt 6800-an juttatták el ■ céghez. Közülük, december 9-én, ■ társaság budapesti, központi videoházában, ■ Lenin körút 22–24-ben, közjegyző jelenlétében tartották meg a nyilvános sorsolást.

Fortuna jóvoltából ■ következők nyertek:

10 műsoros kazettát: Gémes István, Szeged, Rókusi krt. 36. III. 9. (Casablanca); Fekete Attila, Kecskemét, Akadémia krt. 22. IX./ 10. (Stardust Memories) Németh Attila, Mihályi, Petőfi u. 11. (Shining); Oláh Istvánné, Kisbérapáti, Fő u. 101. (Kék Angyal); Limpek Sándor, Balassagyarmat, Arany J. út. 7. (Jeremiah Johnson); Szabó István, Gyál, Ady E. u. 32. 2360 (Lila ákác); Jónás Mária, Csobánka, Béke út 40. 2014 (Live and Let Die); Pénzes László, Szombathely, Stromfeld A. u. 45. (Movie Madness); Balla Zoltán, Debrecen, Szabó I. alt. tér 4. 1/5 (Last Tango in Paris) Palóczné Bacsó Olivia, Nagykőrös Vági I. ltp. III. ép. II. e. 2. (Dankó Pista)

ITT szines televiziót nyert: Cseresnyés Árpád, Felsőszentiván, Szt. István u. 45. 6447

A főnyeremény, egy ITT videomagnó Gruber Tamás, Budapest, Gál József u. 1–3. 1/2 em. 3. tulajdonába került.

Pluralista Video

Izgalmas vállalkozásba fogott Vitézy László filmrendező, amikor a múlt év őszén megszervezte a *Tizenkét előadás a pluralizmusról* című előadás-, vita- és videosorozatot. A szeptembertől december végéig tartó Kossuth klubbeli estekre olyan előadókat hívott meg, akik vagy maguk is aktívan részt vállaltak ■ két világháború között, illetve az 1945-ös esztendőt követő rövid időszakban a szociáldemokrata párt, ■ kisgazdapárt munkájában, vagy mint történészek, politológusok különös figyelmet szentelnek ■ koalíciós időszak politikai életének.

Az eseménydús, fordulatokban bővelkedő, sebeket feltépő és begyógyító előadások úgy váltak egy videosorozat részévé, hogy ■ rendező mindegyik estet videóra rögzítette. Sőt két alkalommal ■ technika különös jelentőséget is kapott. Két visszaemlékező ugyanis nem Budapesten, hanem Párizsban tartotta meg előadását: Bölcsföldi Andor, a ma Svédországban élő egykori szociáldemokrata ifjúsági vezető és Fejtő Ferenc, az otthonául Franciaországot választó szociáldemokrata érzelmű író, József Attila egykori barátja úgy érezték, jobban ki tudják fejteni gondolataikat, ha azokat Párizsban mondják el. A stáb ezért rögzítette szavaikat külföldön, majd játszotta le a két felvételt a Kossuth Klubban, melyeket aztán – az élő előadásokhoz hasonlóan – vita követett.

Az esteket Jankura Péter operatőr (Huszárik Zoltán egykori munkatársa), Kovács György kameramann segítségével JVC KY–320 B típusú kamerával, BETA rendszerű SONY BVW–75P típusú berendezéssel rögzítette. E technika érdekessége, hogy ■ felvétellel egy időben egy időkóddal ellátott VHS-szalag is megőrizte az eseményeket, így a rendező elvileg már az est befejezését követően, saját otthonában megkezdhette az utómunkálatokat, az időkód segítségével másodpercre pontosan kijelölhette a szükséges és elhagyható részeket.

Az igazi utómunkálatok azonban az előadássorozat befejeztével kezdődtek. A metál BETA szalagról részben egy colra montírozták a hasznos anyagot, részben átírták filmre, s e munkakópia segítségével állt össze ezekre ■ napokra a mozikba szánt, kétórás dokumentumfilm. Az egy colon lévő anyag pedig egyben video-masternek is tekinthető, melyről könnyűszerrel sokszorosíthatók külön-külön is a tizenkétszer másfél órában összefoglalt előadások, viták.

A Dialóg Filmstúdió Vállalat égisze alatt készült munka gazdasági hátteréről Hollósi G. Zsuzsa gyártásvezető csupán annyit hajlandó elárulni, hogy a dokumentumfilm költsége egy átlagos játékfilmhez képest jóval alacsonyabb, de a stáb ■ szűkös forgatási költségek ellenére sem alkudott meg ■ minőség rovására. Ezért rögzítették az anyagot metál kazettára, s bérelték a Globál Kft.-től a profi berendezéseket a hétfői előadásnapokra. Jankura Péter és Kovács György becslése szerint, ha a tizenkétszer háromnégy órányi anyagot nem videóra, hanem filmre rögzítették volna, úgy csaknem 180 ezer méterre lett volna szükség, két játékfilmstúdió teljes évi nyersanyagmennyiségére. Nem beszélve arról, hogy az előadásokat tízpercenként meg kellett volna szakítani a filmfelvevőgép korlátai miatt.

Hogy mi lesz ■ sorsa a dokumentumfilmnek, az előadások felvételeinek, az már nem az alkotók, ■ gyártók dolga. Vitézy László mindenesetre bízik abban, hogy ■ kétórás dokumentumfilm eljut minden érdeklődőhöz, s lehetőség lesz arra is, hogy az estek felvétele VHS videokazettán eljusson minden klubba, iskolába, főiskolára és egyetemre; mindenhová, ahol igény van múltunk alaposabb megismerésére.

Falus Tamás

Örökség

Elkészült az UNESCO világörökség-listáján ■ is szereplő budai várnegyedet bemutató 15 perces videoalkotás. A 800 ezer forintba kerülő mű költségeinek 70 százalékát az I. kerületi tanács, 30 százalékát pedig az alkotó Magyar Szinkron- és Video Vállalat fedezte. Az elsősorban turistáknak szánt műsoros kazetta ára körülbelül 1000 forint, illetve 30 dollár lesz. Először szállodákban kezdik meg az értékesítést, amelyre idegenforgalmi és kereskedelmi vállalatok is vállalkoznak majd. A tulajdonosok bíznak abban, hogy az eladások mellett növelheti a bevételt a külföldi kiállításokon, szállodákban szervezett vetítések díja is. A videóhoz már készül a negyed épületeit, műemlékeit részletesebben bemutató könyv is.

SIKERLISTA

A MOKÉP VIDEOTÉKA legsikeresebb filmjei

Erőszakos rendőrök (olasz bűnügyi film). R.: Michele Massimo Tarantini
Ébredés (angol kalandfilm). R.: Mike Newel
Conan, a barbár (amerikai kalandfilm). R.: John Milius
Gyulladáspont (amerikai kalandfilm). R.: Bill Tannen
Piedone Afrikában (olasz kalandfilm). R.: Steno
Asterix 12 próbája (francia rajzfilm). R.: Albert Uderzo–René Goscinny
Kegyetlen utca (amerikai bűnügyi film). R.: Danny Steimann
Dzsangó (olasz–spanyol kalandfilm). R.: Sergio Corbucci
Halálos kettős (hongkongi kalandfilm). R.: Chang Cheh
Rendőrsztori (hongkongi akciófilm). R.: Jackie Chan
Meztelen ököl (amerikai akciófilm). R.: Cirion Santiago
Az istenek a fejükre estek (botswanai vígjáték). R.: Jamie Uys
Tűz van, babám! (cseh–olasz filmszatíra). R.: Milos Forman
Fehér telefonok (olasz filmvígjáték). R.: Steve Carver
Dűne (angol sci-fi). R.: David Lynch
Csillaghajó-invázió (amerikai sci-fi). R.: Ed Hunt
Hugó, a víziló (magyar–amerikai rajz mesefilm). R.: Bill Feigenbaum–Gémes József
Az utolsó számlát te fizeted! (olasz–NSZK western). R.: Giorgio Stegani.
Infraember (hongkongi sci-fi). R.: Hua Shan
Éjfélkor indul útjára a gyönyör (olasz filmvígjáték). R.: Marcello Fondato

Olasz film-áradat

Bővül a MOKÉP műsoroskazetta-választéka. A polcokon egymás mellett sorakoznak az akciófilmek, a sci-fik, a bűnügyi és kalandfilmek, de szép számmal akadnak ifjúsági, rajz- és mesefilmek, irodalmi művek feldolgozásai, valamint klasszikus filmalkotások is.

Néhány sorban beszámolunk a bemutatásra váró műsorokról. A magyar filmek közül ■ filmvászonról már ismertté vált *Elvarázsolt dollár, Gyermekrablás a Palánk utcában, Miss Arizona* és a *Nagy generáció* is látható majd videón.

A szocialista országokból beszerzett műsorok közül minden bizonnyal népszerű lesz ■ *Lolka és Bolka* lengyel rajzfilmsorozat két új darabja.

A tervezett megjelenés alapján az olasz műsorok választéka tűnik a leggazdagabbnak. A nálunk oly népszerű Bud Spencer-filmek mellett Bertoluccitól *Az utolsó császár*, Fellinitől az *Édes élet* és Viscontitól ■ *Rocco és fivérei*.

Továbbra sem hiányoznak a kínálatból hongkongi karate- és kung-fu-produkciók. A gyerekeknek szánt mese- és rajzfilmek arzenálját japán alkotások gazdagítják (Csizmás kandúr, 12 hónap, Vad hattyúk, Kis hableány).

Ízelítőül íme néhány a már kölcsönözhető filmekből:

Fehér Agyar visszatér (Challenge to White Fang). Színes, feliratos, olasz kalandfilm. R.: Lucio Fulci. Fsz.: Franco Nero, Virna Lisi.

Tuti dolog (The Sure Thing). Színes, szinkronizált, amerikai ifjú-

Teleműsor

Mi is tanuljuk a piacot és egyre inkább megértjük, hogy a vidámság, a könnyűzene és a gyermekműsorok a legkelendőbbek". – fogalmazott Sándor György kiadóvezető ■ Televideo legutóbbi sajtótájékoztatóján. A műsoroskazetta-kölcsönzők, vásárlók jelenleg körülbelül félezer cím közül válogathatnak a Televideo kínálatából, melyből eddig 55 ezer kelt el a kiadó működésének három esztendeje alatt.

Amikor ■ Magyar Televízió kebelén belül, de önálló gazdálkodói egységként 1985 júniusában megalakult a videovállalkozás, az elsőrendű cél a televízió archívumának igényes feldolgozása, az értékes művek, összeállítások videóra írása és újra felfedezése, felfedeztetése volt. Mára azonban – részben a versenyhelyzet, részben az igények felismerése és ■ piac követése miatt – ■ Televideo a minőségi változás időszakát éli. Az archívum ugyan nincs még kimerülőben, ám az egykori televíziós műsorok és az azokból készült válogatások mellett ■ kiadó aktívabban kíván élni a nemzetközi jogdíjvásárlási lehetőséggel, s külföldi filmekkel is meg akar jelenni azon ■ honi piacon, ahol már legalább félmillió videokészülék falja a kazettákat.

A kiadó francia krimikkel kezdte a választékbővítést, s anyagi lehetőségei függvényében igyekszik növelni kínálatát. A Televideo eddigi bevételeit beruházásaira használta fel: sokszorosító üzemet épített, üzletet vásárolt a fővárosban, ■ Lenin körút 30-ban, s Budán, az Alagút utca 4. szám alatt (az egykori Coordinart videotéka helyén) új boltot nyitott. Működésének második évébem már ötmillió forint tiszta nyereséget fizetett be ■ televízió nagy pénztárcájába, viszonzásul az archívum használatáért.

Néhány hét óta kölcsönözhető a francia krimik közül a *Succubus, a*

sági vígjáték. R.: Rob Reiner. Zene: Tom Scott.

Csitri (L'effronté). Színes, szinkronizált, francia vígjáték. R.: Claude Miller. Fsz.: Charlotte Gainsbourg.

Öld meg a Sógunt! Színes, szinkronizált, japán kalandfilm. R.: Szuzuki Moribuni.

Ezüst rejtélye (Silver Bears). Színes, feliratos, angol kalandfilm. R.: Ivan Passer. Fsz.: Michael Caine, Sybill Shepherd.

Titánia, Titánia, avagy a dublőrök éjszakája. Színes magyar szatíra. R.: Bacsó Péter. Fsz.: Bodrogi Gyula, Udvaros Dorottya.

Zenés filmek: *Black Uhuru, David Essex, Gary Newmann.*

Video-vétségek

Az elmúlt időszakban már nem egy olyan eljárás zajlott le, amelyekben videóval, műsoros kazettákkal elkövetett szabálysértés, vétség miatt kellett a rendőrhatóságnak vagy a bíróságnak ítéletet alkotnia. Azért, hogy tájékozatlansága miatt egyetlen olvasónk se kerülhessen kellemetlen helyzetbe, az alábbiakban csokorba gyűjtöttünk néhány hasznos tudnivalót.

A videokazettákkal elkövethető szabályszegésnek alapvetően két csoportját különböztetjük meg.

Az első csoportba a szabálytalan videovetítések tartoznak, vagyis azok az esetek, amikor nyilvános helyeken olyan videoműveket vetítenek, amelyeknek a magyarországi bemutatási joga nincs. Ez enyhébb esetekben sajtórendészeti szabálysértés és szerzői művek jogosulatlan használata (szintén szabálysértés), súlyosabb esetekben azonban már sajtórendészeti vétség. Szabálysértési ügyekben ■ rendőrhatóság, vétség esetén pedig ■ büntetőbíróság jogosult eljárni. (Elméletileg előfordulhat, hogy csak ■ szerzői művek jogosulatlan használatát állapítják meg, ilyenkor ■ tanácsi szabálysértési hatóság dönt és szankcionál.)

A kiszabott büntetés általában pénzbírság, ennél súlyosabb az elkövetés eszközéül használt videokazetták elkobzása. A jogszabályok értelmében szabálysértés esetén a kazetták elkobozhatók, míg vétség esetén *kötelező* az elkobzás.

A visszaélések másik csoportjába az illegális kazettakereskedelem tartozik, amikor is az arra nem jogosult személy videokazettákat feketén sokszorosít és árul. Ez ■ Büntető Törvénykönyv 299. §-a szerint üzérkedés bűncselekménye. Súlyosabban minősíti a cselekményt az a körülmény, ha az üzérkedést üzletszerűen követik el (vagyis az elkövető hasonló jellegű bűncselekmények elkövetése révén rendszeres haszonszerzésre törekszik), vagy ha az elkövetés jelentős mennyiségű vagy értékű (200 ezer forintot meghaladó) árura történik. Ugyanilyen minősítő körülmény ■ bűnszövetségben (legalább ketten, szervezetten), devizagazdálkodás ■ megsértésével, csempészettel vagy vámorgazdasággal összefüggésben, vagy gazdálkodó szervezet szabályszerű működésével álcázva történő elkövetés.

Ilyen ügyekben ■ bíróságok illetékesek eljárni, és akár szabadságvesztés büntetés is kiszabható. Tavaly egy konkrét ügyben felfüggesztett börtönbüntetés kiszabására már sor került, de itt is a jelentős vagyoni hátránnyal járó elkobzás mellékbüntetés jelentette (jelenti) az igazi szankciót. E mellékbüntetés alkalmazása kötelező.

A magyar joggyakorlatban emellett elkobzás alá eshetnek azok a videokazetták is, amelyeket ugyan jogellenesen nem forgalmaztak, de tartalmuk miatt illegálisan hozták be az országba, tehát tartásuk önmagában jogellenes. Ide tartoznak például a rendszerünket támadó vagy ■ baráti országokat sértő – következésképpen alkotmányellenes – művek. Jelenleg az ilyen kazetták elkobzása – egy iránymutató 1986-os állásfoglalás szerint – akkor sem mellőzhető, ha büntető- vagy szabálysértési eljárás senki ellen sem indult.

Kiss Zoltán

női démon, valamint *A fogadóház* – mindkettő feliratos –, ■ *Véletlen halál megbízásból A férfi, akinek négy neve volt* és az *Átverés* – melyek szinkronizáltak.

Két férfi az ágy alatt – ez már komédia (kazettán) Hernádi Judittal, Voith Ágival, Tahi Tóth Lászlóval, Benedek Miklóssal ■ főszerepben; a szerző Dosztojevszkij. A *Telekomédia* című szórakoztató összeállítás is újdonság, melyben Gálvölgyi János, Bodrogi Gyula, Mikó István játsszák ■ főszerepeket. A *Kölcsönlakás* kabaré Kabos Lászlóval, Bodrogi Gyulával, Tábori Nórával, Kállai Ilonával, Csala Zsuzsával.

A *Pop-klip* címet viseli a legújabb hazai popzenei összeállítás, melyben huszonhárom szám látható-hallható. Többek között az Exotic, a Step, a Dolly Roll, Zorán, a Neoton Família és a Popválogatott a Jelszó: Love Demjén-szerzeménnyel.

Gyermekeknek szól a *Leopold* mesesorozat, *A csodálatos papucs* báb- és rajzfilm-összeállítás és ■ *Akarsz-e bohóc lenni?* bohóctörténet és bohóciskola.

F. T.

Egy videofolyóirat legúj

Híd a médiaszigetek között – Az információs memória körforgása – Hálózat művészek és kutatók számára – Értelmező szótár a vizuális kultúrához & hangzáscsodák – Ilyen és ehhez hasonló impresszív meghatározások próbálják eligazítani azt az érdeklődőt, aki belelapoz az Infermental programfüzeteibe. Hogy meglehetősen újszerű képződménnyel találkozik, valószínűleg már az első pillanatban nyilvánvaló lesz számára, pedig az ötlet kézenfekvő: a folyóiratok analógiájára nemzetközi antológiákat szerkeszteni különböző kísérleti videókból.

*

Az ötlet még 1980 táján született meg Bódy Gábor fejében, amit a filmrendező halála után felesége, Bódy Vera „gondozott" tovább. Az első nemzetközi magazint, amit nem papíron, hanem videokazettán terjesztenek, évente egyszer vagy kétszer adták ki, mindig más várost (és kultúrkört) választva székhelyül és a válogatás inspirációjául. Természetesen minden számot más szerkesztők állítanak össze, ugyanakkor munkájukban mindig részt vesz valaki ■ korábbi szám szerkesztői közül is.

Az Infermental kiadványai mindig nemzetköziek: ■ 3-4 fős szerkesztőség körülbelül 400, ■ világ minden tájáról érkezett film- és videomunkából választja ki azt a 60-at, amelyet újszerűségük, kísérleti jellegük vagy mondandójuk miatt méltónak ítélnek arra, hogy az adott évet reprezentálják. A filmeket úgy válogatják össze, hogy egymásutániságukkal valamilyen közös irányt, filozófiát fejezzenek ki – tehát antológiákról van szó, egy új audiovizuális enciklopédia megszerkesztéséről.

A különböző folyóiratszámok mellé ragasztott városnevek nem azt jelentik, hogy ■ gyűjteményben szereplő munkák kizárólag onnan származnak: mindössze annyit jeleznek, hogy a szerkesztés melyik ország vagy város sajátosságait viseli magán, hiszen az ottani művészek alig valamivel (mondjuk öt helyett tíz százaléknyival) nagyobb arányban szerepelnek az adott programban. Mindemellett a szerkesztőségek általában megpróbálják bevonni ■ helyi szubkultúrát is.

Az Infermentallal kapcsolatban igen fontos megemlíteni, hogy üzleti szempontjai nincsenek. Változatlanul nem profitérdekelt (értsd: nem is kommerciális) művészeti fórum, fő feladatának elsősorban az újszerű videoprodukciók megjelentetését tartja, ennek érdekében fesztiválok, művészeti klubok „bérlik ki".

■

E vizuális folyóirat ■ nyolc év alatt éppen nyolc számot (és egy különkiadást) mondhat magáénak, bár ez nem jelenti azt, hogy minden évre egy összeállítás esett volna. Az első, ■ berlini szám például 1981–82-ben született, amit 1983-ban követett a hamburgi, majd ■ budapesti, de közben Lyonban elkészült a négyes számú is. Ezután jött 1986-ban az Infermental V Rotterdamból, aztán ■ hatos vancouveri, és tavaly egyszerre állították össze ■ buffalói és tokiói számot.

A Berlinben készült nyitószámot még Bódy Gábor szerkesztette Astrid Heibachhal és Hámos Gusztávval, ebben mindössze nyolc ország alkotói szerepeltek, ■ következőbe viszont már 15 ország 77 filmjét válogatták be. (Az Infermental címjegyzékében jelenleg több mint 500 videoművész vagy közösség neve szerepel, s ■ nyolc szám 32 ország 1200 alkotóját foglalkoztatta.)

Egy-egy összeállítás háromnégy videokazettát is megtölt, hiszen a legrövidebbek is legalább négyórásak, ■ leghosszabb lyoni pedig hétórányira nyúlott. Így aztán egyáltalán nem véletlen, hogy a videofolyamot alcímek tagolják, amelyek az anyag főbb csomópontjait hivatottak jelezni. Mivel a különböző folyóiratszámok nem jelentenek tematikus elkülönülést, talán nem árt megismerni, milyen kategóriák szerint csoportosították az eddigi nyolcat.

A tükör mint motívum; Masszmédia-analízis; Művészek, nyilatkozatok; Új narratív idő- és tértagolás az emberi mozgás által; Hangkísérletek (Infermental I, Berlin).

Stresszterápia; Hősök és gnosztikusok; Modern élet; Ami én vagyok; Szolgáltatások; Rituális mechanika (Infermental II, Hamburg).

Új klausztrofóbia; Hard- és szoftver: Jön-Jön!; Báb; Metszés; Excentrikusság; Életérzés; Személyiségek; Tangó és hasonlók (Infermental III, Budapest).

Etnovilág; Etnonyugat; Logikus érzelmek; Nárcizmus; Médiamisztika; Szimulációk; Társadalom (Infermental IV, Lyon).

A hős; Vágy; Narratív video; Elektronikus kép; Hang (Infermental V, Rotterdam).

Szatelitkontroll; Költői gazdagság; Telepatikus zene; Mixológia; Kultúrakeresztezés televízió (Infermental VI, Vancouver).

Közképek; Dekolonializált média; Szexualitás vagy nem; Epidémia; Képdialektusok (Infermental VII, Buffalo).

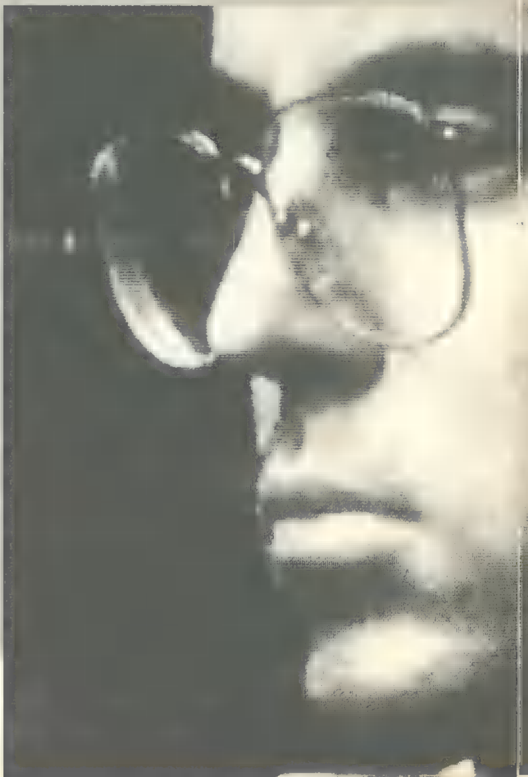
Istenek alkonya; Az infománia öt figyelmeztető jele; A Limbó órája; Konzervált nevelés; A hírközlés árnyai (Infermental VIII, Tokió).

*

Így érkeztünk el az utolsó folyóiratszámhoz, amit Bódy Vera, az Infermental főkoordinátora és Keiko Sei, e szám egyik szerkesztője mutatott be Budapesten, az Almássy téri Szabadidőközpontban. Az ötórás program egy lassan kibontakozó mozifilmből is elég lett volna ■ nézőnek, hát még a 71 videoalkotásból összeállított (video)információözönből!

Aki eljött a magyarországi premierre, talán megérzett valamit abból ■ felemásságból, ami a házi videón túli videózást öve-

jabb száma

zi nálunk. Az Infermental ugyanis sehol sem kölcsönözhető, így ezt a teljesen otthoni „fogyasztásra" szánt programot úgy néztük végig, mint egy moziban – a visszabeszélés (ismétlés, lassítás, szelektálás, kikapcsolás) minden lehetőségétől megfosztva. Mintha egy 1000 oldalas novelláskötetet kellene egyvégtében, sietve végigolvasni.

Nem csoda hát, ha ■ vélhetőleg elszánt kis számú közönséget is alaposan próbára tette ez a képzuhatag. Lehetetlen volt azonos intenzitással végignézni és érzékelni mindent, ezért én is csak a program mozaikos ismertetésére vállalkozhatom.

Az első rész (*Istenek alkonya*) címanimációjában Godzilla tűnik fel, a romboló dinoszaurusz, ami az első olyan főbb filmfigura volt, amivel Japán az egész világ figyelmét felkelthette. Az animáció MacIntosh Plus számítógéppel készült, majd következtek az első filmek, Ute Aurandé például (az izlandi Marguerita Albrechttel együtt készítette), aki az Infermental megalakulása óta tagja a nemzetközi alkotóközösségnek. Godzilla hol ■ gyarmatosított képi kultúra szimbólumaként, hol mozgástrükkök vagy az origami figurájaként tűnt fel, hol pedig csak táncolt, ahogy ■ komputer diktálta neki James Bond filmjében.

Az infománia öt figyelmeztető jelében a televízióval találtuk szemben magunkat, és az elsőként nekünk szegezett kérdés rögtön sejtetni engedi, többek között ■ manipulációról, manipulálásunkról lesz szó: *Médiaadagját megkapta mára? Hány tévéelvonási szimptómát tud felismerni?* A Londonban élő Janusz Szscerek filmjének már a címe üzent: *S.L.A.B.*, azaz Ülj, Hallgasd? Szívd Magadba, Vásárolj, ■ japán Yoshikate Shimano Tévédrámája pedig egy kielégítetlen étvágyú tévékészüléket mutatott be, ami a rendetlenségtől zsúfolt szobában szép lassan elnyelt mindent, ruhát, bútort, bármit, mígnem teljesen egyedül maradt műsorával.

Természetesen bármiféle tartalomjegyzéket adok is, az csak esetleges lehet, hiszen mindaz és az ellenkezője éppúgy megtalálható ■ filmekben. Talán ■ szerkesztők is úgy számoltak, hogy ekkorra már csökkenteni kell az adott egységre jutó információdózist, és talán ezért kerültek ■ harmadik részbe „pihentetőbb" – bár kísérletező esetlegességgel –, narratív filmek is, mint például Lilly Lack *Sheilája*. Ezután következett az első magyar film, Medvigy Gábor *Alles klaarja*, hogy később Monty Cantsin, a Kanadában élő és lemezeket kiadó Kántor Péter is felbukkanjon egy videoklippel (?).

Talán ezekben a kronologikus történetekkel rendelkező filmekben válik igazán szembetűnővé az experimentális videók keresetlen bája. Ahogy ■ kamera Hollywoodon nevelődött reflexeink számára kissé esetlenül, hosszasan szemlélődik a történettől körülvéve, érezhető: a videózás már valóban kezd kialakítani valamiféle nemzetközi nyelvet, hiszen a beszélt nyelv másodlagos benne, így eltűnnek a nemzeti különbségek, és ■ rossz kinematográfiai fogalmak is feloldódnak ebben az újfajta rögzítő jelenlétben.

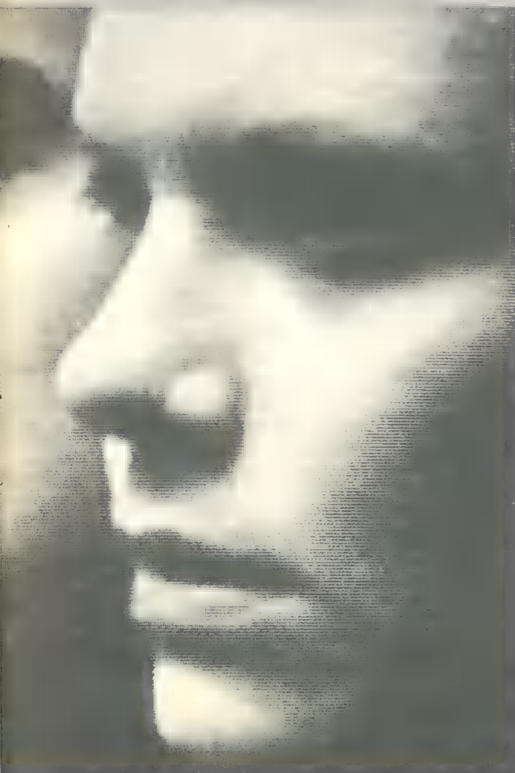
Mivel az Infermental VIII Tokióban készült, nézője akaratlanul is figyelte a japán filmeket. A sors fintora, hogy éppen annak az adatait nem tudtam feljegyezni, amelyik a legmélyebb nyomot hagyta bennem. Az éjszakai, a világítás miatt éles kontúrokkal teli kertben hol egy gyümölcsfák között bolyongó lányt láthattunk, hol egy félmeztelen férfit, aki könyörtelen ritmust vert hatalmas dobjain – ez adta a film zenéjét és lüktetését is. Mélyről fakadó erő, lágyság és keménység, különös misztika – számomra ebben volt a legtöbb abból, amit Japánról hiszek.

*

A következő, ■ kilences szám ez idő tájt készült el Bécsben. Bemutatója ■ nyugat-berlini filmfesztiválon zajlott le.

Torma Tamás

Az Infermentallal kapcsolatos bármilyen információt a Balázs Béla Stúdió ad. Cím: BBS 1026 Budapest, Pasaréti út 112.

Böngésző

E havi Böngészőnkben az NSZK Video magazinból átvett táblázatunkkal elsősorban a kamkorderek, a televíziók, illetve a kazetták iránt érdeklődőknek próbálunk új információkat nyújtani. A ranglistákat olvasgatva szembetűnő, hogy a kamkorderek között töretlenül őrzi vezető pozícióját a Sony CCD–V90-es és a Fuji M600-as típusa, maga mögé utasítva a legújabb Panasonic és Blaupunkt S-VHS gépeket. A részletesebb értékelést figyelembe véve azonban kiderül, hogy az S-VHS jobb képminősége, de gyengébb hangja egyaránt szerepet játszott a végső rangsor megállapításában. Feltűnő még a Jumbó tv-k (lásd Videovilág rovatunkat) bővülő kínálata, bár magas áruk még jó darabig gondolkozásra késztetheti a lehetséges vásárlókat. A videokazetták között a TDK típusok szinte minden osztályban az élbolyban „futnak" és ezt a tényt a hazai szakértők tapasztalatai is alátámasztják. Az értékelés pontrendszere továbbra is változatlan, de új olvasóink kedvéért mégis közöljük a „megfejtést". A kamkorderek elérhető maximális pontszáma 100. Ezen belül 40 pontot kaphatnak a képminőségre, 20-at a hangra, 30-at a szolgáltatásokra, és 10-et a felszereltségre. A kazettatesztnél azonban az utóbbi, mármint a felszereltség helyett a drop-out jellemzőket veszik figyelembe, maximum 10 ponttal.

KAMKORDEREK

Helyezés	Típus	Rendszer	Ár nyugatnémet márkában	Kép	Hang	Műszaki jellemzők	Felszereltség	Összesen	A magazin minősítése
1	Sony CCD–V200 Pro	Video–8	4500	33	18	24	10	85	nagyon jó
2	Sony CCD–V90	Video–8	4000	33	15	23	9	80	nagyon jó
2	Fuji M600	Video–8	4000	33	15	23	9	80	nagyon jó
4	Panasonic NV–MS1	S–VHS	4500	37	12	20	9	78	nagyon jó
4	Blaupunkt CR–2000S	S–VHS	4500	37	12	20	9	78	nagyon jó
6	Canon E–708	Video–8	4000	32	12	20	9	76	nagyon jó
6	Loewe Profi-810	Video–8	3500	32	14	22	8	76	nagyon jó
8	Bauer VCC 826	Video–8	3900	33	12	21	9	75	nagyon jó
8	Metz [illegible]29	Video–8	400	33	12	21	9	75	nagyon jó
8	Loewe Profi 800	Video–8	3500	32	14	22	7	75	nagyon jó
12	Blaupunkt CR–8000	Video–8	3500	32	12	22	8	74	jó
13	Nikon VN–810	Video–8	4000	32	12	22	8	74	jó
14	Canon E–70	Video–8	3000	30	13	23	7	73	jó
14	ITT VM–C3888	VHS–C	3500	32	11	22	8	73	jó
14	Kyocera KD–3010	Video–8	3500	31	13	22	7	73	jó
14	Minolta 8100	Video–8	3500	31	13	22	7	73	jó
14	Nordmende CV–2201	VHS–C	3500	32	11	22	8	73	jó
14	Pentax PV–C–850	Video–8	3500	31	13	22	7	73	jó
14	Philips 6840	VHS–C	3500	32	11	22	8	73	jó
14	Saba VM–6996	VHS–C	3500	32	11	22	8	73	jó
23	Bauer VCC–616	VHS–C	3600	32	11	21	8	72	jó
23	Blaupunkt CR–1800	VHS	3700	32	11	20	9	72	jó
23	Bauer VCC 526	VHS	3700	32	11	20	9	72	jó
23	Blaupunkt CR–5000	VHS–C	3600	32	11	21	9	72	jó
23	Grundig VS–170	VHS	3700	32	11	20	9	72	jó
23	Grundig VS–C60	VHS–C	3600	32	11	21	8	72	jó
23	Metz 9625	VHS–C	3600	32	11	21	8	72	jó
23	Panasonic NV–M7	VHS	3700	32	11	20	9	72	jó
23	Philips VKR 6850	VHS	3700	32	11	20	9	72	jó

TV-KÉSZÜLÉKEK

80 cm átmérővel

Helyezés	Típus	Képátmérő	Ár nyugatnémet márkában	Kép	Hang	Műszaki jellem-[illegible]	Felszereltség	Összesen	A magazin minősítése
1	Siemens FS 948	77	4200	31	12	7	72	jó	
2	Grundig M82–495/9	77	4300	31	11	21	7	70	jó
2	Grundig MM82/395	77	4000	31	11	21	7	70	jó
4	ITT 3988	77	4500	27	14	21	7	69	jó
5	Loewe Art 32	77	4500	27	14	21	7	69	jó
6	Panasonic TX 3370	76	5000	27	13	18	7	65	jó

70 cm átmérővel

Helyezés	Típus	Képátmérő	Ár nyugatnémet márkában	Kép	Hang	Műszaki jellemzők	Felszereltség	Összesen	A magazin minősítése
1	Siemens FS–940	67	3200	36	14	22	8	80	nagyon jó
2	Grundig M70–100HDQ	67	3200	35	14	22	8	79	jó
3	Philips 27 CE 4699	67	400	34	14	21	7	76	jó
4	Telefunken P590SV	68,mnb.5	2700	32	14	22	7	75	jó
4	Nordmende Prestige 72	68,mnb5	3100	31	15	22	7	75	jó
6	Saba T 7280 VT	68.5	2800	31	14	22	7	74	jó
7	Metz 7749 VT	67	2500	30	14	21	7	72	jó
7	Grundig M 70/390	67	2800	30	14	21	7	72	jó
7	Philips 7791 VT	[illegible]7	3000	30	14	21	7	72	jó
10	Grundig M 70/390	[illegible]7	2100	30	12	22	7	71	jó
10	Loewe Art T 28	[illegible]7	2600	2[illegible]	14	21	7	71	jó
12	Telefunken A 540 S	[illegible]7	2100	30	12	21	7	70	jó
14	Loewe Studio S 28	67	2400	28	12	22	7	69	jó
15	Panasonic TX-C88	67	2200	30	12	19	7	68	jó
16	Schneider SCV 7100	[illegible]7	2000	26	10	25	6	67	jó
16	Normende 8208 VT	67	2200	28	10	22	7	67	jó
16	Saba T70 UB3VT	67	2200	28	10	22	7	67	jó
19	ITT 3858 PS–VT	67	2050	26	11	22	6	65	jó
19	Siemesn FV 936	67	2400	26	11	22	6	65	jó
21	Sony KV–27 XSD	64.5	2230	30	8	18	6	62	megfelelő
21	Philips 4592	[illegible]7	2250	26	10	20	6	62	megfelelő
23	Blaupunkt IS 7047	67	2200	26	7	22	6	61	megfelelő
23	Metz 7639	[illegible]7	2500	27	12	17	5	61	megfelelő
25	Neckermann Nr,8732/966	67	1900	27	11	16	6	59	megfelelő
26	Orion 7000V	67	1700	26	8	18	6	58	megfelelő
27	Hitachi CPT–2868	67	1850	28	11	15	5	57	megfelelő

■ cm átmérővel

1	Metz FST 7744	59,5	2000	31	13	21	6	71	jó
2	Blaupunkt MS 63–78	59,5	2200	29	13	22	6	70	jó
2	Grundig M 63–475/9	59,5	2150	29	13	21	7	70	jó
4	Siemens FS 928–3	59,5	1900	29	13	21	6	69	jó
5	Seico 25 SS 497	59,5	2400	26	14	21	7	69	jó
6	ITT 3598 HiFi	59,5	2100	27	7	22	7	65	jó
7	Philips 7571	59,5	2300	30	6	20	7	63	megfelelő
8	Toshiba 258–T7D	59,5	1800	26	10	19	7	61	megfelelő

■ cm átmérővel

1	Telefunken A 150S	36	1300	28	12	21	7	69	jó
1	Loewe Pro M15	34,5	1150	28	9	24	7	68	jó
3	Sony KV–1442EC	34	1150	30	8	21	7	66	jó
3	Blaupunkt PM 40–48	38	1000	28	9	22	7	66	jó
3	Grundig P40–345	36	1000	28	9	22	7	66	jó
6	Toshiba 150–F6D	36	1000	28	9	22	6	65	jó
7	Graetz 4126	34	850	28	9	17	7	61	megfelelő
7	ITT 3126	34	850	28	9	17	7	61	megfelelő
9	Sanyo CEP 1505KV	36	1200	26	5	12	6	48	megfelelő

VHS–HIFI ÉS PRO KAZETTÁK

Helyezés	Típus	Hossz	Ár nyugatnémet márkában	Kép	Hang	Drop out	Felszereltség	Összesen	A magazin minősítése
1	Panasonic S–VHS	SE–180	34	38	18	30	9	95	nagyon jó
2	Scotch S–VHS	SE–180	36	38	18	30	7	93	nagyon jó
3	TDK HDX–Pro	E–180	29	36	18	29	9	92	nagyon jó
4	Maxel RX Pro	E–180	29	35	17	29	10	91	nagyon jó
5	Fuji SXG Pro	E–180	27	37	16	29	7	89	nagyon jó
6	Fuji SHG HiFi	E–180	16	32	16	28	9	85	nagyon jó
6	JVC Super Pro	E–180	20	35	16	27	7	85	nagyon jó

VHS STANDARD KAZETTÁK

Helyezés	Típus	Hossz	Ár nyugatnémet márkában	Kép	Hang	Drop out	Felszereltség	Összesen	A magazin minősítése
1	Philips Quality Grade	E–180	11	30	17	26	9	82	nagyon jó
2	Agfa High Color	E–180	12	28	17	26	9	80	nagyon jó
2	Scotch EG Plus	E–180	11	28	17	26	9	80	nagyon jó
4	Konica Super ■R	E–180	10	28	16	23	9	76	jó
5	TDK HS	E–180	11	27	16	23	9	75	jó
6	Fuji HQ	E–180	11	30	15	20	7	72	jó
7	BASF Chromd. EQ	E–180	1■	28	14	24	6	72	jó
8	Sony	E–180	12	26	15	21	8	70	jó
9	Maxell EX	E–180	10	26	16	18	9	69	jó
9	PDM Standard HG	E–180	10	25	15	24	5	69	jó
9	Raks Techroma	E–180	9	25	16	20	8	69	jó
9	SKC PG	E–180	8	24	15	23	7	69	jó

HIGH GRADE KAZETTÁK

Helyezés	Típus	Hossz	Ár nyugatnémet márkában	Kép	Hang	Drop out	Felszereltség	Összesen	A magazin minősítése
1	TDK New EHG	E–180	13	35	18	29	8	90	nagyon jó
2	Fuji SHG	E–180	13	34	16	29	9	88	nagyon jó
3	JVC SHG	E–180	14	34	17	28	6	85	nagyon jó
4	Sony HG	E–180	15	33	15	26	9	83	nagyon jó
5	Agfa HG	E–180	15	29	16	27	8	80	nagyon jó
5	Magna HG	E–180	9	29	16	26	9	80	nagyon jó
7	Maxell HGX	E–180	12	28	16	25	8	77	jó
7	Philips SHG	E–180	13	28	16	24	9	77	jó
9	Panasonic SHG	E–180	14	29	16	22	8	75	jó
9	Raks HG	E–180	11	28	16	23	8	75	jó

VHS KAZETTÁK 210 PERCTŐL 240 PERCIG

Helyezés	Típus	Hossz	Ár nyugatnémet márkában	Kép	Hang	Drop out	Felszereltség	Összesen	A magazin minősítése
1	TDK Extra High Grade	E–240	18	32	13	26	10	81	nagyon jó
1	BASF HiFi SHG	E–240	18	32	15	27	7	81	nagyon jó
3	BASF Extra Quality	E–240	13	30	15	27	8	80	nagyon jó
3	Sony Ultra HiFi	E–240	20	32	12	26	10	80	nagyon jó
3	BASF SHG	E–240	15	31	15	27	7	80	nagyon jó
6	Agfa High Color	E–240	15	28	15	25	8	76	jó
6	Fuji Super HG	E–240	18	28	13	27	8	76	jó
6	Philips Extre High Grade	E–240	19	28	14	24	10	76	jó
6	JVC Super HG	E–240	20	31	14	25	6	76	jó
6	Hitachi Super Extra HG	E–240	23	29	15	25	7	76	jó
11	Magna High Grade	E–210	14	28	14	26	7	75	jó
11	Sony Dynamicron HG	E–240	18	26	15	27	7	75	jó
11	Philips EXG HiFi	E–240	23	26	13	26	10	75	jó
14	Magna High Grade	E–240	15	28	14	26	6	74	jó

Bécsi kalandozások

A videózáshoz az átlagos amatőröknél valamivel jobban értő fotós kollégánk a karácsonyi ünnepeket megelőzően több ízben is Bécsben járt, s alaposan elmélyedt ■ hajdani császárváros videopiacának rejtelmeiben. Tapasztalatai röviden összefoglalva a következők.

A hagyományos asztali készülékek piaca telítődött, legalábbis ami a vásárlói oldalt illeti. Még a hagyományos karácsonyi ajándékhajszában sem tülekedtek ezekért a gépekért ■ bécsiek. Mindez számunkra csak azért lehet érdekes, mivel ■ megcsappanó kereslet, illetve a kínálat előbb-utóbb törvényszerűen árcsökkenéshez vezet (hacsak a magyar vásárlók tömeges rohamai nem fordítják visszájára ezt ■ tendenciát).

A bécsi videopiac idei szenzációja azonban, hogy megjelentek a szaküzletek kirakataiban az S-VHS készülékek, illetve az igényesebb videózók által régóta várt JVC–500-as masina. Mind az S-VHS-ek, mind az új JVC ára 28 000 plusz-mínusz 500 schilling. Az S-VHS-ekkel kapcsolatban érdemes elmondani, hogy ■ kereskedők véleménye szerint még nem dőlt el ■ küzdelem, hogy az S-VHS vagy ■ Video–8-rendszer lesz-e az igényes amatőrök, tehát a jövő videója. Azt azonban már most megígérjük, hogy a közeljövőben csokorba gyűjtjük az érveket és az ellenérveket, elsősorban műszaki szempontból, hiszen ■ továbbra is érvényben maradó VHS-kedvezmény ■ magyar vásárló szempontjából egyértelműen az S-VHS felé billenti ■ mérleg nyelvét.

A bécsi szakboltok kirakataiban mind több a 70 cm-esnél nagyobb képátmérőjű tv-készülék. Ha az árakat figyelmen kívül hagyjuk is, még mindig megkérdőjelezhető, megéri-e a magyar videósoknak ilyen tévéket vásárolni. A szakemberek véleménye szerint a tv-készülékek ideális nézési távolsága a képernyőátmérő ötszöröse (sőt, inkább egy kicsit több). 70 cm-es képernyőátmérőnél tehát 4, 80 cm-es képátlónál pedig 5 méternyire kell helyet foglalnunk a televíziótól. Előfordulhat tehát, hogy az új, nagy képernyőjű tv-hez tágasabb lakást kell vennünk. Ha túl közel ülünk e készülékekhez, máris megjelennek a képben a csíkok, s élvezhetetlenebb lesz a kép, mint egy kisebb képernyőátmérőjű televíziónál. Figyelembe véve a magyar lakások átlagos alapterületét, ■ „szupernagy” képernyős készülékek még jó darabig a hazai státsszimbólumok számát gyarapítják.

Komaság

Pofon egyszerű és még csak nem is merész ötlettel, szolgáltatással lepte meg a vásárlókat a múlt év végén a GELKA ■ annak kereskedelmi leányvállalata. Elsősorban is azokat, akik Ausztriában kívánják megvenni videokészüléküket, új színes televíziójukat, esetleg hűtőládájukat, mosogatógépüket, mikrohullámú sütőjüket. A GELKAKER szövetségre lépett a nyugatnémet KOMA Elektro Markttal, annak osztrák érdekeltségével. A fővárosban, a Dohány utca 48. szám alatti alkatrészüzletét bemutatóteremmé alakította át. Itt bárki megtekintheti, mit kínál a külföldi cég gattendorfi, Hegyeshalomtól 15 kilométerre lévő üzlete. A berendezést kipróbálhatja, s a kiválasztott berendezésről magyarul kérhet felvilágosítást, prospektust.

Az ötletgazdák rájöttek: az Ausztriába vásárlási céllal érkező egynapos turistáknak kevés az idejük, hogy néhány óra alatt nyugodt körülmények között – gyakran idegen nyelv tudása nélkül – döntsenek, hol, mennyiért, milyen típusú készüléket vegyenek kevéske valutájukból.

A kétszintes, 100 négyzetméter alapterületű bemutatóteremben értéktöbbletadó nélkül tüntetik fel az árakat, s a gépek a helyszínen ki is próbálhatók. A vásárlás természetesen nem kötelező, ám ha valaki kiválasztott mondjuk egy képmagnót, akkor számára telefaxon, telefonon lefoglalják Gattendorfban a kívánt árut. A vevő megjelöli azt a két héten belüli időpontot, amikor ki tud utazni, kap a budapesti üzletben egy kitöltött bónt, amelynek felmutatásával az osztrák lerakatban átadják a félretett készüléket. A bón ■ külföldi partner ígérete szerint a vásárolt áru minden 1000 schillingje után 20 schilling kedvezmény jár. A kedvezmény összegét le lehet vonni a vételárból (amely már eleve nem tartalmazza az értéktöbbletadót), vagy le lehet vásárolni a kazettákat, kozmetikai cikkeket is árusító boltban.

Képmagnókból az üzlet elsősorban ■ Panasonic, a Fisher, a Samsung, a Goldstar és az Elin gyártmánycsalád termékeiből nyújt választékot, általában 4000–7000 schillingért. Samsung délkoreai lejátszó már 3500-ért kapható, de az igényesebb vevő megveheti a minőségi listák élmezőnyében található, komfort kategóriájú Panasonic H–70-est is 17-18 ezer schillingért. A standard kategóriájú NEC és Samsung típusok 5000, a középkategóriájú Fisher és Panasonic típusok 7000 schilling körüli összegbe kerülnek. Előfordulhat, hogy a felsorolt áraknál olcsóbban is hozzájuthatunk videokészülékhez, de a hazai állami szervizlehetőség igen nagy vonzerő.

Néhány készüléket már eleve áthangolva értékesít a gattendorfi üzlet, többségük áthangolását a helyszínen 400 schillingért vállalja. Valamennyi berendezést Magyarországon érvényes GELKA garancialevéllel árusítanak, mely egy évre nyújt garanciát, de egy esztendőn túl is vállalják a gépek javítását.

A televíziók közül a Dél-Koreában összeszerelt osztrák Elin márkájú a legolcsóbb, ■ 36 centiméter képátlójú ára például 3000 schilling, de akad 55 centiméteres Toshiba és Panasonic tv 10 000-ért is. (Mellékelt táblázatunk egyébként irányárakat tartalmaz. Mint megtudtuk, a tényleges árak ettől 5–15 százalékkal felfelé, de lefelé is eltérhetnek, a mindenkori beszerzési ár függvényében.)

Arra ■ kérdésre, vajon felkészült-e ■ GELKA e berendezések javítására, Tóth Gyula, a GELKAKER leányvállalat igazgatója határozott igennel felel. Mint mondja, számukra nem újszerű feladat a képmagnók javítása, s munkájukat megkönnyíti, hogy a külföldi partner biztosítja az általuk forgalmazott árucikkekhez az alkatrészeket. Tervezik, hogy szakembereik ellátogatnak majd a képmagnókat előállító gyárakba, ahol műszaki oktatást is kapnak.

Minden schillingért

Képmagnók	MWST nélküli irányár	Az áthangolás ára
Panasonic G40 EE	7 990	áthangolva
Panasonic H70	17 990	–
Fisher P1S	6 265	áthangolva
NEC N 9055B	5 990	400
Samsung SVX 305	5 790	400
Samsung SVX 303	5 190	400
Samsung SVX 301	5 190	400
Elin 6138	4 650	400
Goldstar GHV 1245 P	4 726	400
Samsung SVX 972 (lejátszó)	3 550	–
Fisher P10	6 850	
Fisher P20	7 290	
Televíziók		
Panasonic TC 2171 EE 55 cm	9 490	áthangolva
Toshiba 210 T6 D 55 cm (teletextes)	9 999	áthangolva
Toshiba 210 S6 D	9 490	áthangolva
Toshiba 163 F5 D 42 cm	7 249	áthangolva
Elin 7167 42 cm	4 410	400
Elin 7147 36 cm	2 999	400
Samsung CX 338 HSD 36 cm	3 999	áthangolva
Samsung CX 338 RSD 36 cm	4 590	áthangolva
Samsung CX 346 ZSD	4 690	áthangolva
Kazetták		
Fuji 240	99	
Fuji 195	85	
Fuji 180	69	
Panasonic 195	79	
Sony 195	79	

KOMA
ELEKTROMA
QUITTUNG NR. 577
SCHILLING
IN WORTEN
VON
FÜR
UNTERSCHRIF
MINTA!

Az új keletű házassággal elégedett mind a magyar, mind a nyugatnémet–osztrák fél. A november elsejétől működő szolgáltatás révén az első hónapban már megduplázódott a gattendorfi üzlet forgalma.

Az idei esztendőre merész tervei vannak a GELKAKER-nek. Az országban lévő 16 boltja közül néhányban szeretné bevezetni ■ valutáért árusítást, s további bemutatótermeket kíván nyitni. Százhalom-

U.F.O!

VÁMRENDELKEZÉSEK

VISELKEDJ HELYE-SEN!

DOLBY SYSTEM

R K T

13

TENDORF · BURGENLAND

2142/6674

ORF

ERHALTEN.

battán, ■ 15 000 négyzetméteren elterülő GELKA-KER-raktárban vámszabadterületet akar létesíteni (s egyben a használtautó-kereskedelembe való bekapcsolódást is célul tűzi ki). Idővel pedig – árucsere révén – ■ most még schillingért árusított termékek egy részét forintért értékesíti majd.

F. T.

Keres-kínál

Rovatunkban ingyen közzétesszük magánszemélyek 100 szótagnál nem hosszabb szövegű hirdetéseit. Levélben kérhetik gyári vagy házilag felvett, de megunt műsoros kazettáik, valamint „üres" kazettáik, prospektusaik, televízióik, monitorjaik, képmagnóik, kameráik hirdetéseit.

■ Megvenném vagy átmásolnám a következő filmeket: A nagy gyémántrablás, Sahara (Brooke Shieldsszel), Szombat esti láz. Kapás Andrea, 1213 Budapest, Erdősor u. 149. II/5. Tel.: 589-308 (du.).

● Videokazettáimat elcserélném, felújítanám. Műsoros kazettákat vennék, s az ÖTLET Video Magazin eddigi számait. Gloviák József, 6000 Kecskemét, Szimferopol tér 16. II/19.

● Új, távirányítós Schneider videómat elcserélném komplett számítógépre. Commodore előnyben. Esetleg eladnám. Reményi Ferenc. Tel.: 568-749.

● Eladó: Panasonic NV–180-as hordozható képmagnó, Panasonic A–2-es kamera, 2 db akku, töltő, titelgenerátor, hordtáska, 10 m-es kamerakábel, eredeti hordtáskával. Szűcs János 6722 Szeged, Béke u. 1. I/9. Tel.: 62/10-138.

■ Alig használt JVC hordozható video + kamera eladó (HR–2200, tuner, adapter, 3 akku, kamera GX–88E, állvány). Új Commodore 1802-es monitor eladó. Rigó Péter, 8640 Fonyód, Ifjúság út 1. Tel.: 84/60-109.

● Megvenném magyar hanggal, jó minőségben a Running Man című filmet és a Predator I–II. részét. Szabó Lajos, 3770 Sajószentpéter, Dózsa Gy. u. 12.

● Várom azok jelentkezését, akik videoklipeket gyűjtenek vagy szívesen gyűjtenének. Balog László, 8000 Székesfehérvár, Palotai út 63. V/220.

● Megvenném a következő filmeket, lehetőleg magyar hanggal: Rendőrakadémia I–II–III., Forró rágógumi III–IV., Mad Mission I–II. Fata Jánosné, 7200 Dombóvár, Berzsenyi u. 27.

■ Panasonic NV-G–7 videorekorder eladó. Garanciális, új. 42 000 Ft. Tel.: 845-388.

■ Új, garanciális SHARP VC-A501-es videomagnó eladó. 4 fej, 2 sebesség, képléptetés stb. Irányár: 68 000 Ft. Fodor László, 9700 Szombathely, Benedek E. u. 11. III/16. (16 óra után)

■ Átvételre keresem ■ Verebes- és Mészöly-tévéfilmet, és ■ FTC történetéről szóló kazettákat. Kovács Kálmán, 1095 Budapest, Gabona u. 9. III/6.

■ Das Autogram (UFA 1985), Das Haus der Verfluchten (UFA 1986). Aufstand der Gladiatoren (UFA 1982). Betamax rendszerű, német nyelvű műsoros kazettáimat más német nyelvű Betamax vagy VHS műsoros kazettákra cserélném. Wigand István, 9021 Káptalan domb 7.

■ Eladó ATARI 65XE típusú számítógép (áron alul). Nagy Jánosné, 8100 Várpalota, Pf. 78. Tel.: 71-950.

■ Megvenném ■ ÖTLET Video Magazin 8. és 9. számát. Hegedűs Csaba, 2600 Balassagyarmat, Bem J. u. 15.

■ Philips tv-hez infratávirányítót vennék, SABA tv-hez és videóhoz infratávirányító eladó. Tel.: 699-236.

● Mitsubishi hordozható képmagnó (utóhangosítás és inzertálási lehetőség) kamerával eladó. 185 000 Ft. A képmagnó (122 000 Ft) és a kamera (63 000 Ft) külön is eladó. Rimai György, 6336 Szakmár, Hunyadi u. 1.

■ Eladó JVC RX–60 (vámkezelt) receiver. Erősítő: „A" osztályú végfokkal, 0,003%-os torzítással, 2 × 65 W szinuszos teljesítménnyel. Rádió: kvarcstabilizált, frekvenciaszintézeres hangolás. Monóban érzékenysége 0,08 µV, torzítás 0,08%. Cím: Dudás Sándor, Kiskunhalas, Bokányi D. u. 7. III/23. Tel.: 77/21-755 (napközben).

■ Új, garanciális Fisher FVH P1 DK típusú videomagnó, 68 cm-es távszabályozós színes tévével, Hirschmann antennaforgatóval, antennákkal eladó. Csiszár Attila. 8596 Pápakovácsi, Nórápi u. 13.

● Keresem a Video Magazin eddig megjelent összes számát, valamint a Szex ABC című kazettát. „Keres" jeligére a szerkesztőségbe.

● Keresek jó állapotú, VHS-rendszerű videomagnót havi 3000 forintos részletfizetésre. Paragi Sándorné, 1045 Budapest, Pozsonyi u. 6/b. VIII/99.

■ Pier Paolo Pasolini és Rainer Werner Fassbinder filmjeit keresem csere vagy másolás céljából, megfelelő minőségben. Értesítés 1734 Budapest Pf. 79. címre.

■ Garanciális UNIVERSUM VR 2163 videomagnó eladó. 42 000 Ft (egy összegben), részletfizetés esetén: 20 000 + 9 × 3000 Ft. Bozzay Miklós, 1151 Budapest, Énekes u. 35. F/2. Tel.: 899-945 (18 óra után).

■ Megvenném a Pink Floyd The Wall című filmjét és Kate Bush The Whole Story című műsorát. Csak kitűnő minőségben. Molnár Ferenc, 4027 Debrecen, Hámán Kató u. 17. IV/20.

■ Panasonic NV-MC10 (Grundig VS 60, Bauer 616) kamkorder, lefordított kezelési utasítás és egyéves prima Grundig VS 200 RC videomagnó eladó. Tel.: 36/14-396 (este).

■ Eladó 1 éves távirányítható GOLDSTAR GHV 1221 P gyártmányú, megkímélt videorekorder. Sürgősen. Irányár: 37 000 Ft. Ötvös László, 5310 Kisújszállás, Mikes u. 3.

● Keresem jó minőségben a Rallye VB 1983–1988, HAVOC 1–6, Chreshes 1–2, Maratonsprint, Das grosse Doppel, Quattrodie neu Dimenzion, valamint minden ralisporttal foglalkozó filmet. Hazai versenyekről is. Varga Tamás, 7800 Siklós, Magyar u. 6.

■ Videomagnót vennék megegyezés szerinti előleggel, 2000 Ft/hó részletre. Tel.: 821-590 (17 órától).

■ VIDEOTON, teletextes, 56 cm-es képátlójú színes tv eladó. Déri, 1181 Budapest, Havanna 44. II/10. Tel.: 585-023.

■ Videomagnót vennék (alig használtan) havi 3500 Ft-os részletre. Minden típus és ár érdekel. Ajánlatokat levélben kérem. Südi Róbert, 2462 Martonvásár, Gorkij 26.

● Eladom az Ötlet Video Magazin 2–15. számait vagy elcserélem jó minőségű Beatles-filmekért (VHS). Balogh László 4032 Debrecen, Menyhárt J. tér 5. I/5.

■ V8 Canon VME1N, vámkezelt, garanciális kamkorder, teljes felszereléssel, 200 000 Ft-ért eladó. Kiss Iván, 9021 Győr, Jókai u. 13–17. Tel.: 96/17-353 (napközben).

■ Eladó (amerikai) NTSC-rendszerű új, japán videomagnó, sztereó kazettákkal. Tóth Pál, 9330 Kapuvár, Rákóczi u. 89. Tel.: 97/41-226, 42-264.

■ VHS kazettán keresem: A Saolin templom szent köntöse, Öld meg a Sogunt, Árulás és megtorlás, Gyanús árnyak, Arany ninja, A halál ezer neve, Shang li, Fantastic Ninjas, Ninják harca, A saolin harc művészete, Das Todesduell der Ninja. Szolnoki Attila, 1033 Budapest, Zab u. 14. IV/13.

■ Grundig Super Color 360 színes televízió (Hitachi képcsöves) és Akai VS 2 EG-EO típusú öntvénymechanikás videorekorder reális áron eladó. Fülöp István, 9643 Jákfa, Kossuth u. 98.

■ NTSC (amerikai) rendszerű videokamerát vagy kamkordert vásárolnék. Kiss Béla, 1119 Budapest, Pajkos utca 24.

● Keresem ■ Zenélő filmkockák filmsorozatból a Griz című filmet. Gondán Róbert, 9023 Győr, Munkásőr u. 60.

● JVC HR-D 755 EG új, garanciális, vámkezelt, VHS videomagnó eladó (insert, audio dub, hifi-sztereó 80 dB, memória, LP, 32 csatorna, lassítás, gyorsítás, zavarmentes állókép). Eladó 5 db új TDK E-HG 180 videokazetta és komplett nyugatnémet videocsatlakozó kábelkészlet. Márkus Eszter, 3561 Felsőzsolca, Ságvári u. 34.

■ Eladó Mitsubishi HS 700E hordozható, programozható, audio dubbal ellátott video, hordtáskával, akkuval. 55 000 Ft. Salamon. Tel.: 498-783 (este).

● Panasonic A2 videokamera – nem kamkorder –, új, vámértéken 85 000 forintért, valamint Panasonic kameraadapter 15 000 Ft-ért eladó. Szilassy Endréné, Pécs, Egri Gyula u. 130.

■ Hifi, sztereó video, Grundig VS–380 típusú eladó (VPS, audio dub, ■ óra játékidő, 4 + 2 fejes, programozás 1 évre, játékidő-kijelzés, automata időkereső). Kovács Gábor, 1215 Budapest, Tanácsház u. 76.

■ Felajánlom cserére vagy eladásra az alábbi filmeket: Coma, Tron, Convoy, The Wall, Over the Top, Raiders of the Lost Ark, 2001 Space Odyssey, Duna, Dr. Schiwago, War of the Worlds, ABBA, Grease I–II., Nightmare I–II., The Song Remains the Same. Montvai László, 5100 Jászberény, Alkotmány út 65.

■ Eladó új, Samsung videorekorder, HQ, távvezérelhető, kábeltévé, vámkezelt, garanciális, OTR, ■ csatorna és más automata szolgáltatásokkal. Pálinkás László, 751-261.

■ Keresem megvételre vagy átvételre ■ Kései Cézár (Später Caesar) című filmet. Dr. Takó Lajos, 4971 Rozsály, Kossuth u. 88/A.

■ Eladó Panasonic D 48 digitális videomagnó. Kép ■ képben és egyéb extraszolgáltatások. Sipos Gyula, 3300 Eger, Lenin tér 5. Tel.: 36/16-998.

■ 15 db nyugati video- és hifi-prospektusomat eladom. Válaszborítékért listát és árajánlatot küldök. Eladók az ÖTLET Video Magazin 5–14. számai. Takács János, 4244 Újfehértó, Rákóczi u. 10.

Merre tartanak a SZUPE

Nagyjából a múlt év nyarán tűntek fel az első S-VHS (Super VHS) rendszerű képmagnók, elsőként az amerikai piacon. Az azóta eltelt idő talán már elég ahhoz, hogy megpróbáljuk kiértékelni, milyen változásokat hoz az S-VHS. Figyelmünket elsősorban az amatőrök felé fordítjuk. Ezt azért kell hangsúlyozni, mert – mint mondják – az S-VHS minősége megüti ■ profi szintet és ezért a legtöbb gyártó professzionális kivitelű S-VHS-eszközöket is készít.

Az új VHS-rendszer bevezetésekor sokan azt gondolták, hogy helyettesíteni fogja a U-Matic formátumot, mivel képminősége csaknem olyan jónak tűnt, mint az 1 colos profi rendszeren rögzített anyagoké, amely a legtöbb nagy tévé-, illetve videostúdió megszokott formátuma. Az eltelt idő azt mutatja, hogy a várakozások egy része beteljesült, bizonyos dolgok azonban másképp alakultak, mint az várható volt.

Szemben az eddig megjelent VHS képmagnóújdonságokkal, az S-VHS elterjedését megnehezíti az, hogy nem egészen kompatibilis a meglevő „normál" VHS-sel. Az új S-VHS-gépek mind átkapcsolhatók normál VHS-re is, a régi készülékek azonban csak fekete-fehérben tudják az S-VHS-felvételeket lejátszani. De nemcsak ez a gond. Az S-VHS másfajta, különlegesen jó minőségű kazettát kíván, ami persze drágább is a hagyományosnál: mintegy kétszer annyiba kerül. Az USA-ban ma már bőséggel kapható S-VHS-kazetta, Európában egyelőre szűkös a kínálat. Az amerikai piacon rengeteg műsoroskazetta-kölcsönző működik, de még egy év után is igen hiányos a választék S-VHS felvételekből. Így a legfőbb műsorforrás ■ sokféle forgalomban levő S-VHS kamkorder. Ezek legnagyobb része VHS-C méretű kazettával működik, de az ily módon megrövidült műsoridőt kompenzálja a felezett sebesség, amely szinte minden NTSC készüléken megtalálható. A legtöbb VHS-C kamkorder-tulajdonos persze tart otthon egy normál méretű kazettát befogadó S-VHS asztali készüléket is.

Az S-VHS kamkorderek kínálatának felfutását kezdetben akadályozta a jó minőségű, nagyszámú képelemmel dolgozó CCD-k hiánya, mára azonban ez a gond megoldódott. Ne feledjük, hogy az S-VHS megjavított rögzítési minősége ■ kamerákkal szemben is megnövelte a minőségi elvárásokat. Ugyanez ■ helyzet ■ tévékkel, illetve monitorokkal kapcsolatban. Mint tudjuk, az S-VHS a jobb képminőséget többek közt azáltal éri el, hogy teljesen szétválasztja ■ világosságjel- és színjelcsatornákat. A monitorokon/tévéken kell tehát egy olyan csatlakozónak lennie, amelyen keresztül az ilyen jeleket fogadni tudják. Ez persze nemcsak a speciális csatlakozó felszerelését jelenti, hanem bizonyos módosításokat a színjel-feldolgozást végző áramkörökben.

A legnagyobb probléma azonban az, hogy a jelenleg használt színes képcsövek rasztere nem elég finom az S-VHS rögzítési technika által visszajátszott jel részleteinek tökéletes visszaadásához. Emiatt az S-VHS tévék és monitorok csak lassan jelentek meg az amerikai piacon; igaz, ma már sokféle kapható belőlük, és vannak már az S-VHS-jel fogadására alkalmas projektorok is.

Európában másfél évet késett az S-VHS. 1988. október végén tűntek föl az NSZK üzleteiben az első PAL rendszerű kamkorderek. A helyzet hasonló az amerikai premierhez: kezdetben sem kazetta, sem S-VHS-monitor/tévé nem volt kapható hozzá, sőt asztali készülékből is csak néhány típussal indult ■ piacon. Igaz, ■ kamkorderekből is mindössze egy Panasonic és egy JVC típus volt karácsonyig. Mindkét kamkorder egész VHS-kazettával működik, és nincs felezett sebességű (LP) üzemmódja.

Az S-VHS profi vonalán más a helyzet. A JVC, a Panasonic, a Sharp és ■ Mitsubishi a teljes videogyártási vertikumot kínálja NTSC normában az amerikai piacon. Tehát kamerát, illetve kamkordert, asztali gépet, amelyek ez esetben editáló funkciók elvégzését szolgálják és monitorokat, valamint keverőpultokat. A hordozható gépek gyakran két darabra szedhetők, és ily módon mind a kamera, mind a képmagnó önállóan is használható.

A profi célra szánt gépek persze jóval drágábbak, mint az otthoni S-VHS-kamkorderek, és kivitelük robusztusabb, szolgáltatásaikban inkább a szakképzett operatőrhöz igazodnak, ■ kamerarészen alkalmazott objektívek teljesítménye nagyobb. Ezek az S-VHS-gépek kisebbek és könnyebbek mind ■ Betacam, mind az erősen terjedő MII formátum készülékeinél. Gyors elterjedésének egyik komoly akadálya az, hogy minden előforduló szalaghiba (dropout) súlyosabb jelkimaradást okoz, mint a nagyobb szalagsebességet vagy szélesebb sávot használó rendszereknél, mert itt az informáci-

Ilyen ■ Sony ED-Beta EDC–50 típusú kamkordere. Kamerarésze két CCD-vel működik.

ók sűrűbben zsúfolva kerülnek a szalagra. Mivel ■ legjobb szalagoknál is előfordul egy-egy hiba, ez a tény nagyban növeli a felvett anyagban előforduló hibák számát és súlyosságát.

További nehézség minden új formátum megjelenésekor a meglevő stúdió- és műsorgyártó rendszerekbe való illesztés, ezeket ugyanis nem lehet egyik napról a másikra kicserélni, hiszen általában sokmilliós értéket képviselnek. Az NTSC-piacon ma már minden olyan kiegészítő- és illesztőegység kapható, amely a meglevő formátumok felé utat nyit az S-VHS-nek, de a helyzet még így sem problémamentes. A nehézség abban van, hogy az S-VHS külön csatornában viszi ■ világosság- és ■ színjeleket, így a hagyományos stúdióberendezések, amelyek kompozit (NTSC vagy PAL) jelekkel dolgoznak, nem használhatók az S-VHS-jelek feldolgozására. Így az S-VHS-nek előbb-utóbb ■ saját lábára kell állnia.

Valóban, nemcsak keverőpultok, hanem időalap-korrektorok és editáló gépek is kaphatók már hozzá az amerikai kereskedőknél. Sőt, van már olyan videokamera is, amelynek kimenetén ■ világosság- és színjelet külön megkaphatjuk; egyébként ilyet

MII

Az MII egy kazettás, félcolos professzionális képrögzítési eljárás, amely a VHS kazettára épül. Kiváló műszaki paraméterek, kis, kompakt egységek és kedvező ár jellemzi leginkább. Egy normál méretű kazettára maximum 97 perc, egy VHS-C kazettára 24 perc anyagot tud rögzíteni. Az utóbbit a kamkorderben használják.

Ebből már sejthető, hogy bár a kazetta külsőre azonos a közönséges VHS rendszer kazettájával, ■ felvételt mégis másféle módon rögzítik. Igazából a kazettában levő szalag is különleges, nagy sűrűségű fémszemcsés szerkezetű, amely jobb jel–zaj viszonyt eredményez a visszajátszáskor. Különleges felületkezelése simább szalagtovábbítást és így stabilabb felvételt és lejátszást tesz lehetővé.

Az MII jelrögzítési rendszer szétválasztja ■ világosság- és színjeleket és mindegyiket külön rögzíti. Így a szalagon váltakozva követik egymást a világosság- és a színjelsávok. A színjel csatornában elhelyeztek két vivőt is, amelyek frekvenciamodulációval két hangcsatornát visznek át. Így az álló, szintén kétcsatornás hangrendszerrel együtt négy hangcsatorna van. A két színkülönbségi jelet időben összenyomva egy soridő alatt rögzítik; miközben különleges szinkronjelek gondoskodnak ■ világosság- és színjelek együttfutásáról a visszajátszás során. Mindezt a digitális technika, a beépített időalap-korrektor (TBC) teszi lehetővé. A videoszalag szélére időkódot lehet felvenni, amely a profi technikában nélkülözhetetlen a műsorrészek gyors és pontos azonosítása és visszakeresése miatt pl. az editálásnál.

Összehasonlításul lássuk a Panasonic AU–400 típusú MII formátumú kamkorderének főbb adatait: ■ szalagsebesség 66,295 mm/sec, VHS-C kazettát tud befogadni. A világosságjel átviteli sávszélessége (−3 dB) 5,5 MHz-ig terjed, ami a képernyőn kb. 450 sornyi bontást jelent. A színjelcsatorna átvitele két MHz. A jel–zaj viszony a világosságjelre és a színjelekre is kb. azonos, mintegy 47 dB. A torzítás kicsi, 2 százalék alatt van mindkét esetben. Az állófejes hangcsatornák 15 kHz-ig viszik át az információt, jel–zaj viszonyuk kikapcsolt Dolby-áramkör mellett 56 dB – ez igen jó, csaknem hifi minőség. Az FM segítségével átvitt további két hangcsatorna 20-20 kHz sávszélességet biztosít és a jel—zaj viszony jobb mint 80 dB. Az áthallás kisebb mint 65 dB. A videojelet ■ készülék BNC kimenetén kompozit (PAL) alakban kaphatjuk meg, a hangcsatlakozók Canon típusúak és szimmetrikus bekötésűek (szabványos stúdiószint és -impedancia).

■ Panasonic AU–640 MII formátumú, PAL rendszerű stúdiókészülék normál méretű és VHS-C kazettát egyaránt befogad. Beépített időalap-korrektor található benne. Teljes értékű editáló képmagnóként használható.

ED-Beta

Az ED-Beta a Sony által kifejlesztett Betamax rendszer legújabb változata. Minden képrögzítési, eljárásra jellemző, hogy folyamatos apróbb javítások révén igyekeznek megjavítani ■ műszaki jellemzőket, így az eredeti Betamax rendszer is sokat változott. Ezeket a változásokat azonban úgy igyekeznek létrehozni, hogy a kompatibilitás megmaradjon. Ez azonban nem mehet így az idők végezetéig: ha ■ technika fejlődése végképp túlhaladta az eredeti rendszert, fel kell áldozni a kompatibilitást. Ez történt most az S-VHS, az ED-Beta és ■ 8 milliméteres high-band rendszerek bevezetésével.

Az ED-Beta rögzítést megelőzte a Super-Beta, ez azonban még – hasonlóan a HQ VHS-hez – teljesen kompatibilis az eredeti Betamax formával. Az ED-Beta ugyanazt ■ minőségjavítási eljárást használja, mint az említett másik két rendszer: megnövelték a világosságjel FM-modulációs tartományát és a magasabb frekvenciák felé tolták el. Itt is a jobb szalag és ■ tökéletesebb videofej tette ezt lehetővé.

Ezenkívül az ED-Beta a szalagvezetést is tökéletesítette, ami jobb fej–szalag kontaktust biztosít. Az eredmény: mintegy 430 sornyi vízszintes felbontás, 50 dB körüli jel–zaj viszony. Az ED-Beta egyelőre csak NTSC rendszerben kapható; a PAL verzióból csak mintadarabokat mutattak be.

az említett S-VHS-gyártókon kívül ■ Sony is készít az ED-Beta és a 8 milliméteres high-band formátumokhoz.

Az elmondottakból tehát úgy tűnik, hogy most már semmi akadálya nincs az S-VHS rohamos elterjedésének. A látszat csal. Az S-VHS beharangozása nyomán támadt lelkesedés csillapodásával előtérbe kerültek a tények. Előtte ugyanis minden információ ■ gyártók adatlapjaiból vagy sajtótájékoztatókból származott, és mindössze néhány mintadarab volt látható kiállításokon – ami, tudjuk, nem azonos ■ tömeggyártásból kikerülő minőséggel.

A Sony is elismerte ugyan, hogy az S-VHS első generációja jobb, mint a U-Matic minőség és egyesek egyenesen az egycolos stúdióminőséghez hasonlították, a gyakorlat mégis azt mutatja, hogy két-három generáció után ■ minőség jobban romlik, mint az említett formátumoknál. Ez persze függ a jelfeldolgozás eszközeinek minőségétől (keverők, időalap-korrektorok stb.) is.

A másik kérdés az, hogy egy kis műsorgyártó stúdióban valóban kell-e ennyiszer átírni az anyagot ahhoz, hogy kész műsor legyen belőle. Nos, kétségtelen, hogy a U-Matic jobban bírja ezt a procedúrát, mint az S-VHS, különösen a high-band U-Matic. Ennek ■ formátumnak a kiszorítása azért sem egyszerű, mivel szerte a világon csaknem egymillió készülék működik belőle. Tudjuk viszont, hogy a U-Matic rendszerben soha nem volt kamkorder a kazetta ormótlan mérete és súlya miatt, így a legtöbb gép stúdióban, utómunkálatokban használatos. Ezen felül a hordozható U-Matic mindösz-

sze 20 perces kazettája gyakran nem bizonyul elegendőnek, és ■ helyszíni felvételek terén igen nagy előnyt jelent az S-VHS számára.

Egy újabb ellenérv: a U-Matic hangfelvétele meglehetősen korrekt és kétcsatornás, illetve sztereó; az S-VHS állófejes hangfelvétele – egy sávon – minden ügyeskedés és korrekció ellenére is alig éri el a középhullámú rádióadások minőségét, magyarul: nem kielégítő. Igen, mondhatja valaki az S-VHS táborból, de ott van a forgófejes hi-fi hangfelvétel lehetősége, ami messze jobb, mint a U-Matic hangja. Csakhogy ezt a hangot csak a képpel együtt lehet vágni és audio dub nem lehetséges.

Amint látjuk, az érvek kifogyhatatlanok. Végül is úgy tűnik, hogy ahol a műsor készítéséhez sok helyszínen kell anyagot felvenni és nem sok utómunkálatra van szükség, az S-VHS kitűnően megfelel és övé a jövő. Ahol azonban 3-4 átírásra kell számítanunk, jobb, ha ■ U-Matichoz fordulunk. Ennek nemcsak az editálási rendszere tökéletes, hanem vannak dinamikus sávkövető (DTF – Dinamic Track Following) gépei, amelyek igen jó minőségű lejátszást, következésképpen átmásolást biztosítanak. A U-Matic rendszerben van hely időkód felvételére is. Az S-VHS-nél csak a lineáris hangsávra tehetünk időkódot, és ilyenkor a hangot a hi-fi sávokon kell rögzíteni. Ez azzal a hátránnyal jár, hogy a hang editálásával a képet is át kell másolni, ami minőségromlással jár.

Döntő érv lehet sokak számára a költség. Az összehasonlítás végett szokás ezt egy műsorpercre vetítve megadni. Az S-VHS költsége becslések szerint ötöd- vagy tizedrésze a profi rendszerek költségeinek.

Az S-VHS tervezői egyébként kifejlesztették a második generációt, amelyben már sokkal kisebb a másoláskor keletkező minőségromlás.

Az S-VHS jövőjéről szóló eszmefuttatás nem lenne teljes, ha nem szólnánk röviden az ED-Beta (Extended Definition Beta) rendszerről, amelyet – akárcsak az elődjét, ■ Betamax rendszert – ■ Sony fejlesztett ki. Az ED-Beta nagyjából azonos minőségű, mint az S-VHS, de természetesen nem kompatibilis azzal, sőt a Betamax rendszerrel sem, így elterjedését ugyanazok a tényezők gátolják, amelyek az S-VHS-t is akadályozzák. Mégis, mivel ez is messze felülmúlja a kommersz otthoni VHS minőséget, a Sony egy új kategóriát próbál megkedveltetni a videóval foglalkozók körében: prosumer – a *pro*fessional és a con*sumer* összevonásával. A szakemberek azon morfondíroznak, hogy kikre gondolt ■ Sony: azokra a profikra, akik „amatőr" méretű költségvetéssel rendelkeznek, vagy azokra az amatőrökre, aki „profi" összeget tudnak videózásra fordítani, vagy mind ■ kettőre?

Ez ideig csak prototípust mutattak be az ED-Beta gépekből. A Sony alig 50 házi elektronikai cikkeket forgalmazó kereskedőt kíván bevonni a terjesztésbe az USA-ban – mintegy elismerve ezzel, hogy az S-VHS-sel nem lehet versenyképes az ED-Beta.

Az ■ véleményünk, hogy az S-VHS az utolsó lépés ■ meglevő színes képátviteli rendszerekben (NTSC, PAL) a minőségi képrögzítés érdekében. Ezt ■ célt lényegében elérték. További javítás csak úgy képzelhető el, ha elszakadunk az említett szabványos jelátviteli rendszerektől, és áttérünk a digitális rögzítésre. Az utóbbi látszik egyszerűbbnek, mert kevesebb képmagnó van forgalomban, mint tévévevő, és a rögzítési technika változtatása csak a képmagnótulajdonosokat érinti. Ha azonban egy új jelátviteli rendszert kívánunk bevezetni, akkor az összes tévét ki kell cserélni. Ez még a nálunk sokkal gazdagabb országokban is megoldhatatlannak látszik.

Az a valószínű, hogy kísérleti jelleggel elkezdődik a műsorszórás az új rendszerben és lassan egyeduralkodóvá válik, kiszorítva a régi technikát. Valóban, Japánban már van HDTV (High Definition TV) adás és – egyelőre profi célra – megalkották az első HDTV kamerákat és képmagnókat valamint tévéket/monitorokat is. Ne feledjük, hogy a jelenlegi színes képátvitel eredetileg a fekete-fehér, ■ harmincas-negyvenes évek technikai színvonalára épülő képátvitel céljára született, és később erre kellett „ráültetni" a színes átviteli rendszert – súlyos kompromisszumok árán. Azóta megszületett a félvezetőtechnika és a digitális áramkörök elképesztő lehetőségek birtokába juttattak bennünket. Elérkezik az ideje, hogy éljünk vele az elektronikus képátvitelben is.

S-VHS

A szuper VHS a normál VHS rendszer javított, továbbfejlesztett változata. Csak félig kompatibilis azzal, mivel az S-VHS felvételeket a normál készülékeken csak fekete-fehérben lehet lejátszani. Az S-VHS-készülékekek viszont „kétnormásak", azaz mind a saját, mind a normál felvételeket le lehet játszani velük. Sőt fel is vesznek normál üzemben.

Az S-VHS a képminőség javulását azáltal éri el, hogy jobban szétválasztja a világosság- és színjeleket a rögzítéskor. A világosságjelet távolabbra helyezi ■ színjelektől (5,4 és 7 MHz közé). Ennek érdekében különleges, javított minőségű szalagot használ, keskenyebb az alkalmazott videofejek rése, és ami a legfontosabb: az említett színjel-világosságjel szétválasztás odáig terjed, hogy ■ képmagnó kimenetén külön ponton jelennek meg és külön vezetéken jutnak a monitorra. Ez azért van így, mert a kétféle jel egymásra hatásából sokféle torzítás és zavaró felharmonikus keletkezik a normál VHS rögzítésénél. Tehát az S-VHS képmagnóhoz S-VHS monitor dukál, különben a javulás jelentős része elveszik.

A szóban forgó rendszertechnikai módosítás nem jelentős, de csak akkor hatékony, ha az áramköri kialakítás is sokkal precízebb, mint ■ normál VHS-nél. Ez egészen odáig megy, hogy magának a képcsőnek a raszterfinomságát kell megnövelni – ez pedig már tetemes ráfordítást kíván. Ezért az S-VHS-tévék, illetve monitorok drágábbak. A kamkorderek lehetővé teszik, hogy a kamera jele PAL-kódolás nélkül, közvetlenül kerüljön ■ képmagnóba, hiszen egybe van építve a kettő. A képminőségnek elvileg javulnia kellene, de ezt általában rontja ■ csökkentett méretű fejdob, amely kevésbé precíz szalagfutást és így bizonytalanabb sávkövetést (tracking) és több jelkimaradást (dropout) eredményez.

A Bauer-Bosch S-VHS kamkordere az egyik első PAL-rendszerű gép az európai piacon. 10-szeres varióval van felszerelve és egész VHS kazettára rögzít. Inzertálásra is alkalmas, mivel van benne forgó törlőfej, de felezett sebességű üzemre nem képes.

Életútja egy filmregény: anyja angol táncosnő, apja olasz műkereskedő, az ausztráliai Perthben nő fel, a filmművészeti iskolát pedig Nagy-Britanniában végzi. Pályája meredeken ível felfelé: nem kérdéses, Greta Scacchit ■ sztárok nemes fájából faragták.

Ez a 28 éves csillag Európa legkeresettebb színésznője – a *Video* című havilap szerint. Az első pillantásra minden tipikusan britnek tűnik rajta: az arroganciát sugárzó előkelőség, az arisztokratikus tartás, ■ kék szemek hűvös pillantása. Nem nehéz észrevenni, hogy az anya angol volt. Mégsem felel meg teljesen ■ hideg angol nőről alkotott sztereotip képnek. Arcvonásai ugyanis lágyak, mozdulatai túl provokatívak. A hűvös homlokzat mögött mediterrán izzás.

„Nagy, világos szemeit hidegnek írták le azok, akik nem láthatták mosolyát, száját keménynek azok, akiket nem csókolt meg..."

Nem Greta Scacchiról van szó, hanem egyik legnagyobb szerepének előképéről. Így ábrázolja ugyanis James Fox angol író és újságíró ■ *White Mischief* (Fehér huncutság) című regényében Diana Broughtont. Maga ■ testet öltött dekadencia volt, ■ brit kolonializmus megszemélyesített szelleme, Kenya koronázatlan királynője. A Happy Valley-ben, az Aberdares-hegység Boldog-völgyében, a brit nemesség második világháború alatti kicsapongó szórakozásainak helyszínén tündökölt.

1941. január 24-én reggel holtan találták Josslyn Hayt, Eroll grófját, aki Diana szeretője volt. Golyó oltotta ki életét. Több személynek ■ voltak indítékai, mindenekelőtt Diana férjének, de senkit sem ítéltek el.

Európa legkeresettebb színésznője

Charles Dance oldalán az „Utolsó napok Kenyában" című filmben

Élettársával Peter Coyote-tal az „Egy szerelmes férfi" című filmben

Michael Redford rendező feltette magában, hogy eloszlatja a gyilkosságot övező misztériumot. Vállalkozásából egy sznob és dekadens gyarmati hatalom képe kerekedik ki, egy olyan világé, melynek nagy polgárai ■ luxust és a szexet, az etikettet és ■ kicsapongást mindenek fölé helyezik. Scacchi egy orgia középpontjában erotikus képekben mutatja meg azt, amit gyakran hiába keresünk: egy szerep és egy személy tökéletes megtestesülését. Sztárok népes gárdájával támogatva igazi Dianaként csillog. Greta Scacchi szerepéről, melynek kedvéért megtanult lovagolni és rászokott a dohányzásra, ezt állítja: „ez az asszony hidegvérű és számító. Ugyanakkor becsületes, egyenes jellem és ezt a kettősséget csodálom benne".

Az európai film új first ladyjén látni lehet, hogy a színművészet magasiskoláját ■ tekintélyes bristoli Old Vic Theatre Schoolban sajátította el. Scacchi ugyan Sonja Kirchbergerhez hasonlóan fotómodellként kezdett, de az őt elsőként kamera elé állító Domenik Grafot nem egy bútorprospektusban kibontakozó bájai, hanem színészi tudása ragadta meg.

Scacchi minden filmje kapható kazettán (a bécsi és ■ müncheni videotékákban – itthon egyelőre még nem) beleértve *A második arc* című filmjét, amelyben debütált és második filmjét, a *Hőség és port*, melyben először vonta magára ■ figyelmet. A *Coca-Cola Kid*, az amerikai nemzeti ital zavaros és humoros paródiája nyitotta meg videofilmjeinek sorát. Ezt követte a *Good Morning, Babylon* (Jó reggelt, Babilon).

Margarethe von Trottát az *A Man in Love* győzte meg, amelyben Scacchi mellett Claudia Cardinale is játszik. Von Trotta vitte a *Félni és szeretni* című filmbe is. A téma: Csehov *Cseresznyéskert*je, a három nővér közötti félelmekkel és álmodozásokkal. A tavaly Cannes-ban először bemutatott filmet már játszszák a filmszínházakban. De nemcsak ez fűzi az orosz klasszikushoz: ■ londoni színpadon a *Ványa bácsi*ban játszik.

Egy ilyen színésznőnél már azon sem lehet csodálkozni, hogy egy másik filmje szintén most került műsorra: legizgalmasabb produkciójának, ■ *Button – az atommaffia mocsarában* című filmnek a napokban várható ■ videopremierje. Ez egy londoni újságíróról szól, akit egy fiú titokzatos halála az atomlobby mesterkedésének sűrűjébe vezeti. Az izgalmas alkotásban a riporter barátnőjének szerepét játssza.

Talán legjobb filmje azonban továbbra is a *White Mischief*, amit az NSZK-ban *Utolsó napok Kenyában* címmel forgalmaztak. Teljesítményét ebben a filmben Michael Redford ■ következőképpen foglalta össze: manapság már nem sok színésznőt találni, aki egy sztár kisugárzásával rendelkezik. Scacchi azonban igazi filmcsillag".

(Szöveg és illusztrációk: a *Video* 11/1988-as számából.)

Ramboline, azaz Lady Avenger

A szerelem fegyvere felett egyre több amazon ragad pisztolyt, géppisztolyt, vagy használja tenyerének élét karatemódra. Így [illegible]

Rambót akarnak gyúrni Tanya Primessóból, aki a szép Maggie szerepében a sitten ül. Itt értesül arról, hogy bátyját és annak barátnőjét meggyilkolták. Eltávozást kap, de egy női börtönfelügyelő lépten-nyomon követi. A temetés közben mégis lerázza és elmenekül: Maggie személyesen akar bosszút állni szeretett nyugszik bele semmibe és kíméletlenül visszavág...

A sikerfilm kulisszáját a nagyváros adja a maga névtelenségével. A Peggie Sanders által ragyogóan alakított Maggie a hideg város ürességével szemben a saját, teljesen személyes módján keredik felül, példának arra, hogy nők is képesek Rambó-módra küzdeni.

fivérének gyilkosain. A bűnözök egy gátlástalan kábítószeres banda tagjai, akik hamarosan a törékeny ifjú hölgynek is hadat üzennek. A fiúk azonban nagyon elszámítják magukat. Maggie nem

Ez a színésznő semmivel sem marad adós. Szerepében azt is megmutatja, milyen sebezhető tud lenni egyben. Kétségbeesésében túltesz önmagán és az igazság érdekében beveti testét és minden energiáját.

(Illusztrációk: az NSZK-ban megjelenő *Video Magazin*ból)

Olcsó

A videopiac standard osztályában egyre komolyabb árverseny alakul ki. Az ősszel bemutatott új típusok közül nem is egy – jó műszaki paraméterei mellett – nem haladta meg, vagy alatta maradt árban versenytársainak. E készülékeket rendszeresen igyekszünk bemutatni olvasóinknak. Sokkal kevesebb szót ejtettünk eddig a legolcsóbb osztályról, az „árletörő" készülékekről, melyek szuperalacsony áraikkal ellenállhatatlanul vonzzák a vásárlókat. Bevalljuk, a jövőben sem foglalkozunk rendszeresen ilyen készülékekkel, de úgy érezzük, hogy a világútlevél, a valutakeret nyújtotta bevásárlóturizmus szükségessé teszi, hogy néha óvó, kijózanító vagy tájékoztató gondolatokat ejtsünk e technikai-gazdasági csodákról. Ismerjük a mondást: olcsó húsnak híg a leve, néha mégis úgy érezzük, hogy ráadásul a hús büdös is.

A végső elhatározást e cikk megírásához az adta, hogy az osztrák és az NSZK piacon is olyan hihetetlenül alacsony árakon jelennek meg készülékek, melyek a tájékozatlan turistákat jóvátehetetlen döntés elé állítják. E rövid ismertetővel, melyet a nyugatnémet Video Magazin tapasztalata alapján teszünk, nem kívánjuk a tisztességes, korrekt üzletet kínáló kereskedőket perbe fogni, de óvatosságra intjük azokat a meggondolatlan honfitársainkat, akik nyelvtudás nélkül, az első jónak látszó ajánlatnak bedőlnek.

Az 1000 DM-nál olcsóbb videók piaci részesedése az idén az NSZK-ban is 40%-ra emelkedett és ezek közül is minden harmadik 800 márká-

videók – a Távol-Keletről

nál is kevesebbe kerül. E készülékek közül is „csúcs"-nak számít a Yoko HQ-I jelű készülék 498 nyugatnémet márkájával. E készülék ára a csak lejátszó magnókéval vetekszik, hisz mindezért kábeltuneres hangolóegységet, 4 időpontos memóriát és távszabályzót ígér, igaz, ezt csak PAL rendszerben CCIR hanggal. Az eladó garanciát nem ígér, de szervizlistát mellékel, bár a külföldi turista erre nem is tart igényt, hiszen bízik a „nyugati áruk színvonalában".

A készülék az idegen felvételek eljátszásakor még megfelelő tulajdonságokat mutatott, de a saját felvételnél a határvonalakat, széleket csipkézte, hullámossá tette és a felbontása is igen gyenge volt.

Memóriaegységének programtárja is szűknek bizonyulhat a műholdas vételt is biztosító kábeltelevíziós rendszerek esetén. Szolgáltatásai közül az állókép minőségét alig lehetett értékelni, s a képvágást sem lehetett minőséginek tekinteni annak ellenére, hogy kamerastop csatlakozóval rendelkezik. A „pause" állásból indított felvételeknél másodpercekig zavarcsíkok látszottak a képernyőn. További gond, hogy hálózatkimaradás ellen semmilyen védelme nincs a készüléknek.

A Yoko HQ-I egyébként a nyugatnémet videósok összevetése alapján régi ismerősnek látszik, mivel kísértetiesen hasonlít a Goldstar GHV–1221 P típusra, amit a fotók is igazolnak. Az is igaz viszont, hogy akkoriban a Goldstar még több mint 1000 márkába került, és a felvételek során nem voltak ilyen hiányosságai. Két alkalommal is szóltunk róla (10. és 12. szám), akkor is jelezve a programozással, a hálózatkimaradással, és az állóképpel kapcsolatos észrevételeinket, a képminőséget pedig a táblázatban jeleztük. Mindezzel együtt a Goldstar a maga idejében a közepes kategóriába tartozott és a jelenleg tapasztalt felvételi hibák nem voltak jellemzői. Mindez arra hívja fel a figyelmet, hogy míg neves cégek kifutóban lévő modelljeivel jó vásárt csinálhatunk, addig a dél-koreai szalagokról lekerülő, dömpingárú készülékeknél vigyázni kell.

A fentiek arra indítanak minket, hogy néhány dologra felhívjuk a vásárlók figyelmét.

Ha előre tudják, hogy külföldön kevés idejük lesz a képmagnóvásárlásra, már itthon készítsék elő utazásukat. Tájékozódjanak és győződjenek meg arról, hogy a kereskedő megbízható-e? Reklamáció, garancia esetén ő a másik szerződő fél. Egyes osztrák kereskedők szerződést kötnek hazai szervizelőkkel, a Gelkával, a Szervizkerrel vagy kisiparosokkal. Utazás előtt célszerű e téren is tájékozódni, felkeresni ezeket a szolgáltatókat, hogy melyikük milyen gyártmányokra és típusokra kötött szerződést és melyik kereskedővel. Mi csak ilyen készüléket vásárolnánk. A későbbi reklamációk miatt gondosan meg kell őrizni a számlát – ez januártól a vámmegállapítás szempontjából is fontos –, a készülékhez mellékelt papírokat.

A típus kiválasztásánál tisztázni kell, hogy azért olcsó-e, mert egy kifutó modell, vagy pedig eleve olcsó kategóriájú készülékről van szó. Lapunkban igyekszünk erről rendre tájékoztatni olvasóinkat.

Az olcsó készülékeknél nagyon oda kell figyelni. Zajosabb-e a mechanika, kezelése nem bizonytalan-e, be lehet-e állítani a készüléket. Sok minden eldőlhet egy próbafelvétel készítésénél, egy monoszkópról, vagy más tesztábrából. A felvételnél is körültekintőnek kell lenni.

A határ közelében valószínűleg vehető a magyar tévéadás. Így ki lehet próbálni, hogy a készülék behangolható-e, van-e színe (SECAM vétel) és nem kerreg-e, vagyis tisztán szól-e a hang. (Erre legjobb próba a monoszkóp vagy a teletext.) Sajnos hallottunk olyan „huncutságot", amikor valakinek egy ilyen próba alkalmával magyar felvételű kazettát tettek a magnójába. Persze a készüléket az osztrák műsorra is célszerű kipróbálni, hiszen vétellehetőségeink egyre nagyobbak. A visszajátszás során ellenőrizni kell a magnófunkciókat, megfelelően működnek-e és célszerű azt is megtudakolni, különösen ha programozott felvételeket akarunk készíteni, hogy a készüléknek van-e védelme hálózatkimaradás esetére, és az órája kvarcvezérlésű-e?

Ne csak elölről csodáljuk meg a készüléket, hanem vessünk egy pillantást hátoldalára is. Ellenőrizzük, hogy csatlakozásai megfelelőek-e, nincs-e olyan speciális csatlakozója, amit frissiben kell beszerezni, és ne restelljük megnézni az adattábláját sem. Ez is sokat elárulhat. A korrekt gyártói feltüntetés és típusjelzés mellett feltüntetett, a hálózatra vonatkozó adatokon kívül olvasható jelzések – ha vannak – azt igazolják, hogy ez egy megvizsgált, jóváhagyott típus, melynek gyártója ad a biztonságra. Ilyen jelzések az NSZK-ban a VDE jele (egy lekerekített sarkú háromszögben van a három betű) vagy a FTZ szám (ez a német posta vizsgálatát jelzi), Ausztriában pedig az ÖE jelzés használatos.

Az olcsó készülékek piacán sok cég osztozik. tájékoztatásul megadjuk területeiket, NSZK-beli képviseleteik címét és telefonszámát:

BONDSTEC DEUTSCHLAND GMBH
Badenstrasse 7, 4030 Ratingen: Tel.: 0 2102/68079. Forgalmazó, saját előírásai szerint hozat be készülékeket Koreából és Japánból, koreai és japán áruk importálója és forgalmazója.

GOLDSTAR DEUTSCHLAND GMBH
Harkorstrasse 41, 4030 Ratingen 2, Tel.: 0 2102/49870. Nagy koreai gyártó, kielégítő ár–teljesítmény viszonnyal. Szakkereskedelemben is forgalmazza típusait.

SAMSUNG DEUTSCHLAND GMBH
Daimlerstrasse 6, 6374 Steinbach, Tel.: 0 6171/73094. Nagy koreai gyártó, kielégítő ár–teljesítményviszonnyal. Típusai szakkereskedelemben is forgalmazásra kerülnek.

TEC
Technische Warenfabrikation und Vertriebs- GmbH Rostocker Strasse 6–8, 6200 Wiesbaden–Bierstadt, Tel.: 0 6162/5996–0
Forgalmazó cég: a Funai (Japán) és a Daewoo (Dél-Korea) képviselete.

YOKO ELECTRONIC HANDELSGESELLSCHAFT GMBH
Lötscher Weg 86–90, 4054 Nettetal/Breyell, Tel.: 0 2153/72056. Olcsó japán és koreai készülékek forgalmazója. Kereskedőláncoknak és piacoknak történő eladással is foglalkozik. Angliában ismertebb.

